

Semmelweis Egyetem

A Semmelweis Egyetem hallgatóinak és közalkalmazottainak lapja

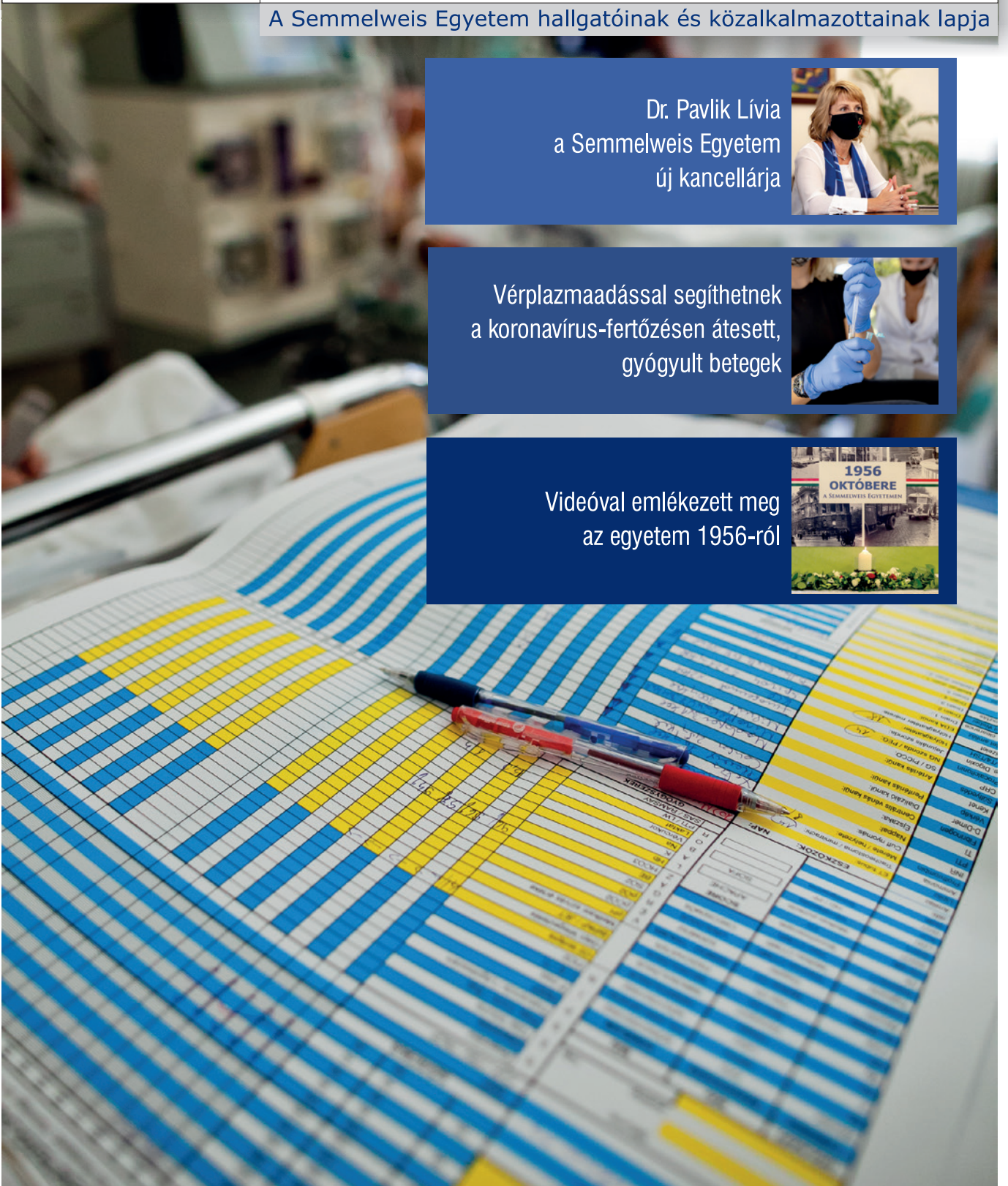
Dr. Pavlik Livia
a Semmelweis Egyetem
új kancellárja

Vérplazmaadással segíthetnek
a koronavírus-fertőzésen átesett,
gyógyult betegek

Videóval emlékezett meg
az egyetem 1956-ról

Oldalszám:
936 oldal
A két kötet
Legendus ára:
16 000 Ft

Merkely Béla, Becker Dávid (szerk.)

SZÍV- ÉS ÉRGYÓGYÁSZAT

A XXI. század elejére a kardiológia gyökeresen megváltozott, teljesen új típusú diagnosztika, terápia, ellátások, a kezelt betegségek és betegek sokkal szélesebb köre jellemzi. A fejlődésnek köszönhetően drámaian csökkent számos kardiológiai kórkép halálozása. Jelen kiadvány számos ábra, kép, grafikon segítségével a klinikai alapoktól a legkorszerűbb diagnosztikus és terápiás eljárások bemutatásáig, a kardiológia területén érintettek széles körének szól, az orvostanhallgatóktól a szakorvosokig.

Szegedi Nándor KARDIOLÓGIA

Zsebkönyv (szak)vizsgára készülőknél

Rövid, tömör, naprakész összefoglaló a kardiológia legfontosabb tárgyköreiből. Segítségül szolgál a kardiológia kollokviumra és szakvizsgára történő felkészüléshez, a korszerű, adekvát betegellátáshoz szükséges kardiológiai alaptudás elsajátításához, illetve a már meglévő ismeretek rendszerezett formában történő áttekintéséhez. ■ Ár: 3400 Ft

Semmelweis Kiadó

1089 Budapest, Nagyvárud tér 4.

www.semmelweiskiado.hu

■ LEGENDUS KÖNYVESBOLT

1089 Budapest, Nagyvárud tér 4. Tel.: 210-4408, 459-1500/56353

E-mail: info@semmelweiskiado.hu

Közös nyelvünk a könyv!

E-könyveinket keresse a honlapunkon: <https://www.semmelweiskiado.hu/termekek/e-konyvek>

Semmelweis Egyetem

Az Orvosegyetem jogutódja.
A Semmelweis Egyetem
Általános Orvostudományi,
Egészségtudományi, Egészségügyi
Közszolgálati, Fogorvostudományi,
Gyógyszerésztudományi és Pető András
Karak hallgatóinak és közalkalmazottainak
lapja

Megjelenik havonta

Felelős kiadó: az egyetem rektora:
Dr. **Merkely Béla**

A szerkesztőbizottság elnöke:

Dr. **Romics Imre**
romics.imre@med.semmelweis-univ.hu

A szerkesztőbizottság tiszteletbeli elnöke:
Dr. **Ferjérdy Pál** professor emeritus

A lapszámot szerkesztette:

Dobozi Pálma
dobozi.palma@semmelweis-univ.hu
Telefon: 06-20-666-3195

Szerkesztőség:
Semmelweis Egyetem Kommunikációs
és Rendezvényszervezési Igazgatóság,
1085, Budapest Üllői út 26.
E-mail: hirek@semmelweis-univ.hu

Olvasószerkesztő:

Urbán Beatrice
beatrice.urban@gmail.com

A szerkesztőbizottság tagjai:

Dr. **Hermann Péter** (FOK)
hermann.peter@dent.semmelweis-univ.hu

Dr. **Kardon Tamás** (KHT)
kardon.tamas@med.semmelweis-univ.hu

Dr. **Karlinger Kinga** (ÁOK)
karlinger.kinga@med.semmelweis-univ.hu

Kormos Ágnes

kormos.agnes@semmelweis-univ.hu

Kovács Eszter (KRI)

kovacs.eszter@semmelweis-univ.hu

Dr. **Köteles István** (GYTK)

koteles.istvan@pharma.semmelweis-univ.hu

Márton Emóke

marton.emoke@semmelweis-univ.hu

Fajt Mónika (EKK)

fajt@emk.sote.hu

Dr. **Polgár Veronika** (ETK)

polgarv@se-etk.hu

Dr. **Szabóné Balogh Clarissza**

claris@freemail.hu

Tölgyesi-Lovász Krisztina (Doktori Iskola)
tolgyesi-lovasz.krisztina@semmelweis-univ.hu

Dr. **Voszka István** (ÁOK)

voszka.istvan@med.semmelweis-univ.hu

Címlapfotó: **Kovács Attila**

Az újságot kiadja a **Semmelweis Kiadó**
www.semmelweiskiado.hu

Igazgató: Dr. **Táncos László**

Layout: **Békésy János**

Terjesztés, hirdetésfelvétel:

Telek Katalin

telek.katalin@kiado.semmelweis-univ.hu

Nyomta és kötötte:
Érdi Rózsa Nyomda Kft.
Felelős vezető: **Juhász László**

ISSN 1586-6904

Beszámoló a Szenátus szeptemberi üléséről Bolyai-ösztöndíj és emléklap az egyetem munkatársainak	4. oldal
Dr. Pavlik Livia: Akkor működik jól egy kancellár, ha együtt él az egyetem minden rezdülésével	5. oldal
Feketéné dr. Szabó Éva: Az egyetem akkor tud fejlődni, ha polgárai jól érzik magukat benne	6. oldal
Videóval emlékezett meg az egyetem 1956-ról	7. oldal
A felújított hallgatói terek átadásán köszönték meg az önkéntes hallgatók munkáját	8. oldal
Vérplazmaadással segíthetnek a koronavírus-fertőzésen átesett, gyógyult betegek A Semmelweis Egyetem is részt vett az új, egy lépéses PCR-teszt elővizsgálatában	9. oldal
Újabb jelentős érv a maszkhasználat mellett Továbbra is a védőoltás az influenza elleni védekezés legjobb módja	10. oldal
A koronavírus rugalmasabb lehet, mint korábban gondolták	11. oldal
A hazai koronavírus-járvány tanulságairól szóló előadással kezdődött a Szenior Akadémia őszi programsorozata Szenior Akadémia: fókuszban a COVID-19, mint a molekuláris immunológia kihívása	12. oldal
Közös nemzetközi webinariumot tartott a Semmelweis Egyetem és az ELTE Újabb ötéves megállapodás a Semmelweis Egyetem és a freiburgi Albert Ludwig Egyetem között	13. oldal
A Belső Klinikai Tömb és a FOK mutatkozott be az októberi Semmelweis Egészség Napokon Kenguruügyeket adományozott az egyetemnek a Hungarikum Szövetség	14. oldal
Sikerült funkcionális emberi retinát létrehozni laboratóriumi körülmények között Innováció és eszközteljesítés a Fogorvostudományi Karon a cukorbetegség érdekében	15. oldal
Dr. Kovács József: Az itt dolgozók nem csak tanítják a tárgyakat, meg is élük azokat	16. oldal
Dr. Purebl György: Folyamatosan nyitottnak kell lennünk az orvostudomány változásaira	17. oldal
Dr. Vokó Zoltán: Rengeteg tartalék van még a hazai egyetemekben	18. oldal
Együttműködési megállapodást kötött a Semmelweis Egyetem és a Kopp Mária Intézet	19. oldal
Hírek	20. oldal
Neue Studierende und neue Funktionen	21. oldal
450 éve született Pázmány Péter	22. oldal
Az Urológiai Klinika alapításának 100 éves évfordulójára rendeztek ünnepséget Több helyszínen emlékeztek a 125 éve született dr. Pető Andrára	23. oldal
Hegyvidék díszpolgára posztumusz kitüntetésben részesült dr. Szabó Zoltán	24. oldal
Jubileumi egyetemtörténeti kiállítás nyílt 40 tablón mutatkozik be a 250 éves egyetem	25. oldal
Nekrológ	26–27. oldal

SEMMEIWEIS 250 ONLINE

CLINICAL CONFERENCE

9-10 November, 2020

Poster Sessions showcasing
50+ research projects

70+ renowned
national and
international
speakers

Registration
Deadline:
5 November

Semmelweis Students:
1 credit/day OFTEX: 40 CME

Multidisciplinary
overview of
innovations across
20+ fields of clinical
medicine

Programme and Registration: <https://semmelweis.hu/250/en/semmelweis-250-clinical-conference/>

Beszámoló a Szenátus szeptemberi üléséről

A 2020. évi vezetői költségvetés módosításáról, valamint egy, a koronavírussal kapcsolatos elméleti kérdéseket és a helyes felsőlégúti mintavétel gyakorlatát érintő új tárgy bevezetéséről is döntött szeptemberi ülésén a Semmelweis Egyetem Szenátusa. Módosult a Szervezeti és Működési Szabályzat (SZMSZ) is, amelybe bekerült két újonnan létrehozott szervezeti egység: a Klinikai Kutatásokat Koordináló Központ, valamint a rektor közvetlen irányítása alá tartozó Epidemiológiai és Surveillance Központ. Tájékoztatót hallgathattak meg a szenátorok a szabályzatok 2020. évi átfogó felülvizsgálatáról.

Dobozi Pálma

Kommunikációs és Rendezvényszervezési Igazgatóság

Az ülés kezdetén elfogadták a Szenátus 2020. II. félévi munkatervét. Megszavazta a testület a 2020. évi vezetői költségvetés módosítását, amelyet a pandémiás helyzet, illetve az elfogadás óta eltelt időszakban történt szervezeti és strukturális változások tettek indokolttá. A módosítás értelmében 1 milliárd 640 millió forintos pluszforrás bevonása vált szükségessé a különböző területeken, ám az eredeti hiánycél megtartása érdekében javasolt központi intézkedéseknek köszönhetően a költségvetés eredeti egyenlege nem változik. A Konzisztórium megadta előzetes egyetértését a módosításhoz.

Módosult a Szervezeti és Működési Szabályzat (SZMSZ), amelybe bekerült két újonnan létrehozott szervezeti egység: a Klinikai Kutatásokat Koordináló Központ, valamint a rektor közvetlen irányítása alá tartozó Epidemiológiai és Surveillance Központ. A Tanulmányi és Vizsgaszabályzatban (TVSZ) a törvényi rendelkezések megfelelően bővítették az átvétel feltételét, amely szerint alap és osztatlan mesterképzésben a hallgatónak minimum 30 kreditet meg kell szereznie a korábbi intézményben. Az előterjesztés értelmében a Minőségi és Minőségértékelő Bizottság irányítása és az elnöki tisztség betöltése a stratégiai és fejlesztési rektorhelyettes feladatkörébe kerül.

Szavaztak a szenátorok a 2020. évi Semmelweis Innovációs Díjak adományozásáról. Módosult az Egyetemi Tudományos Tanács ügyrendje, a változások kiterjednek egyebek mellett arra, hogy a kari képviselőket mostantól a karon működő tudományos bizottság elnöke, vagy ha nincs ilyen tisztség, akkor a tudományos dékánhelyettes vagy a dékán látja el, az Innovációs Központ igazgatója pedig állandó tagja a tanácsnak. Ezt követően megszavazták az Egyetemi Tudományos Tanács, valamint a Munkahelyi Állatjóléti Bizottság személyi összetételének megújítását, megválasztották a Szenátus által létrehozott, az Általános Orvostudományi Karon (ÁOK) működő állandó bizottságok hallgató tagjait, valamint a Gyógyszerésztudományi Kar állandó bizottságait is megújították.

Új kötelező tárgy bevezetéséről is határoztak az ÁOK-on *A koronavírus komprehenzív elmélete és a helyes felsőlégúti mintavétel gyakorlata* címmel. A tárgyat – amelynek felelőse a Fül-Orr-Gégészeti és Fej-Nyaksebészeti Klinika – hatodéves hallgatók vehetik fel, valamint olyan felsőbb évesek, akik sikeres kollokviummal rendelkeznek fül-orr-gégészeti és fej-nyaksebészeti, továbbá sikeres szigorlattal mikrobiológiából és anatómiából.

Megszavazták az Egészségügyi Közszolgálati Kar (EKK) Mentálhigiéné Intézet időszügi interaktív életút-tanácsadó szakirányú továbbképzési szak, valamint az interdiszciplináris családtudományi mesterképzési szak tantervének módosítását, amely a TVSZ-el összhangban történt meg.

Támogatta a testület, hogy az EKK Egészségügyi Menedzserképző Központ egészségügyi menedzser mesterképzése nappali munkarendben is elinduljon. Ezt az teszi szükségessé, hogy a levelező képzésen 4, 4 és félszeresére nőtt a túljelentkezés, és a felvételizők összetétele is módosult, egyre több köztük a fiatal, akik közvetlenül az alapképzés után folytatnák itt a tanulmányaikat.

Elfogadta a testület a 2021. évi állami, miniszteri szintű kitüntetésekre történő felterjesztéseket, valamint aktuális vezetői, oktatói és kutatói pályázatokat is véleményeztek.

Megszavazták a szenátorok az SZMSZ egyetemi és főiskolai docensi munkakör betöltésének kari feltételeit érintő részének módosítását. Az ezzel kapcsolatos általános rendelkezéseket és az ÁOK speciális feltételrendszerét már júniusi döntésében elfogadta a testület, a mostani előterjesztés pedig a többi kar egyedi követelményrendszerét tartalmazta, így az egységes feltételek mellett a kari specialitások is megjelennek.

Tájékoztatót hallgathattak meg a szenátorok a szabályzatok 2020. évi átfogó felülvizsgálatáról, amelynek keretében mintegy 22 százalékkal sikerült csökkenteni az egyetemi szabályzatok számát, amely jelenleg az SZMSZ-el együtt 77. A felülvizsgálat érintette az egyetemi szabályzatok teljes körét, több szervezeti egység, összesen 135 fő vett részt a széles körű munkában, amelynek célja a szabályzatok áttekinthetőségének javítása, a folyamatok egyszerűsítése.

Bolyai-ösztöndíj és emléklap az egyetem munkatársainak

Tizenhárman nyerték el az egyetemről a Magyar Tudományos Akadémia (MTA) Bolyai János Kutatási Ösztöndíját, míg négy, korábbi ösztöndíjas egyetemi kutató Bolyai-emléklapot vehetett át.

Vas Dóra Kommunikációs és Rendezvényszervezési Igazgatóság

Az egyetem munkatársai közül MTA Bolyai János Kutatási Ösztöndíjban részesült dr. **Bartók Ádám**, a Biokémiai Tanszék tudományos munkatársa, dr. **Gál Anikó**, a Genomikai Medicina és Ritka Betegségek Intézet egyetemi adjunktusa, dr. **Jermendy Ágnes Katalin**, az I. Sz. Gyermekegyógyászati Klinika egyetemi adjunktusa, dr. **Kovács Attila** és dr. **Kosztin Annamária**, a Városmajori Szív- és Érgyógyászati Klinika egyetemi adjunktusai, dr. **Kökény Gábor**, a Transzlációs Medicina Intézet egyetemi docense, dr. **Lórincz Márton Ákos**, az Élettani Intézet tudományos munkatársa, dr. **Németh Tamás**, az Élettani Intézet egyetemi adjunktusa, dr. **Szarvas Tibor**, az Urológiai Klinika tudományos főmunkatársa, dr. **Tárnoki Ádám Domonkos** és dr. **Tárnoki Dávid László**, az Orvosi Képzőközpont Radiológia Tanszékének egyetemi docensei, dr. **Wiener Zoltán**, a Genetikai, Sejt- és Immunbio-

lógiai Intézet egyetemi docense és dr. **Zádor Ferenc**, a Farmakológiai és Farmakoterápiás Intézet tudományos munkatársa.

Hagyományosan Bolyai-plakettel és emléklappal díjazták azokat a korábbi ösztöndíjasokat, akik a legkiválóbb beszámolókat nyújtják be a támogatás keretében végzett kutatásaikról. Emléklapot vehetett át az egyetemről dr. **Dezső Katalin**, az I. Sz. Patológiai és Kísérleti Rákkutató Intézet egyetemi docense, dr. **Kereszturi Éva**, a Molekuláris Biológiai Tanszék egyetemi adjunktusa, dr. **Nagy Anikó Ilona**, a Városmajori Szív- és Érgyógyászati Klinika adjunktusa és dr. **Szarvas Tibor**, az Urológiai Klinika tudományos főmunkatársa.

Az elismeréseket online rendezvény keretében adta át dr. **Freund Tamás**, az MTA elnöke és dr. **Tulassay Tivadar**, a Semmelweis Egyetem rector emeritusa, a Bolyai János Kutatási Ösztöndíj Kuratóriumának elnöke.

Dr. Pavlik Livia: Akkor működik jól egy kancellár, ha együtt él az egyetem minden rezdülésével

A jó működés alapját a motivált munkatársak adják, akik magukénak érzik az egyetem céljait – vallja dr. Pavlik Livia, a Semmelweis Egyetem új kancellárja. A kiemelten fontos humán erőforrás kérdések mellett a pénzügyi egyensúly megtartása és az infrastrukturális fejlődés lehetőségének megteremtése adja az egyetem által kitűzött célok eléréséhez vezető út sarokköveit – fogalmazott. Tapasztalata szerint akkor működik jól egy kancellár, ha együtt él az egyetem alaptervékenységével, annak minden rezdülésével és érti a felsőoktatás lélektanát.

Dobozi Pálma

Kommunikációs és Rendezvényszervezési Igazgatóság

Mindennek az alfája és omegája a személyes együttműködés – vallja dr. **Pavlik Livia**, aki október 1-jétől a Semmelweis Egyetem kancellárja. Éppen ezért egyik elsődleges feladatának tartja az egyetem munkatársainak megismerését, a szakmai, vezetői kapcsolatok kialakítását. Kiemelte: rendkívül fontos a bizalom létrehozása mind a vezetőtársakkal, mind a munkatársakkal, tapasztalatai szerint ugyanis a közvetlen emberi kapcsolatok tudják megalapozni a jó munkahelyi légkört.

Dr. Pavlik Livia 2014-2020 között a Budapesti Corvinus Egyetem kancellárjaként dolgozott, de az egyetemi léthez való szoros kapcsolódása ennél sokkal régebbi múltra tekint vissza. – A felsőoktatás világa számomra szerelem volt első látásra, amit jól mutat, hogy miután a gazdálkodástudományi területen belül számvitel szakirányon megszereztem a diplomámat az akkori Budapesti Közgazdaságtudományi Egyetemen, tanársegédként ottmaradtam az intézményben – emlékszik vissza. Az egyetemi akadémiai pályán haladva PhD-fokozatot szerzett a gazdálkodás- és szervezéstudományok terén, egyetemi docens kinevezést kapott, majd az oktatói és szakmai kihívások mellett a vezetői munka is megjelent az életében. Első ilyen tisztségében 2008-tól négy éven át a Gazdálkodástudományi Kar gazdasági dékánhelyetteseként tevékenykedett, de később a Corvinus megbízott gazdasági főigazgatói posztját is betöltötte közvetlenül a 2014. évi kancellári kinevezését megelőzően.

– A felsőoktatást, mint állami nagy rendszert jól ismerem, a Semmelweis Egyetemen mindez kiegészül az egészségügyi területtel, ami új számomra, de kihívásként tekintek arra, hogy megszerezem a kellő jártasságot ezen nagy rendszeren belül is – emelte ki a kancellár. Mint elmondta, a hivatalba lépése előtti napokban több beszélgetést is folytatott dr. **Merkely Béla** rektorral, valamint a fenntartó részéről dr. **Hankó Balázs** felsőoktatásért felelős helyettes államtitkárral, korábbi rektorhelyettesével, így tisztában van vele, melyek a legfontosabb prioritások az egyetem számára. Ennek megfelelően első feladatai közé tartozik a Semmelweis XXI. Fejlesztési Program áttekintése is. – Az egyetem ambiciózus célokat tűzött ki, amelyek összhangban állnak az intézményben rejlő lehetőségekkel, potenciállal, vagyis reális és megvalósítható stratégiáról van szó, kézzelfogható elemekkel, amelyek kancellári oldalról is komoly feladatokat jelentenek – fogalmazott. A stratégiai célokkal összhangban, rövidtávú feladatként adódik október elején, hogy el kell kezdeni a jövő évi költségvetést megalapozó munkafolyamatot. Dr. Pavlik Livia örül, hogy éppen ebben az időszakban tud becsatlakozni az egyetem életébe, mivel a költségvetés tervezésén keresztül nagyon sok mindent át lehet látni rendszerszerűen a működés terén.

A pénzügyi egyensúly fenntartása, az infrastrukturális fejlődés, az új lehetőségek megtalálása mellett ugyanakkor kiemelten fontos számára az emberi tényező, és ennek megfelelően az ösztönző, motiváló humán erőforrás-stratégia kérdése. – Tisztában vagyok vele, milyen kihívást jelent az egészségügy számára a jelenlegi járványhelyzet, és rendkívül fontos, hogy a munkatársaink képesek legyenek nap mint nap új energiával feltöltődve elindulni az egyetemre; tartanunk kell az erőt a kollégákban – jelentette ki. Mindez nemcsak az egészségügyi dolgozókra, de az őket támo-

Fotó: Kovács Ártilla – Semmelweis Egyetem

gató teljes apparátusra igaz – tette hozzá. A kancellár abban hisz, hogy akkor működik jól egy szervezet, ha elkötelezettek az ott dolgozó emberek, és megvan bennük az az érzés, hogy minden nap egy kicsit hozzátesznek ahhoz, ami az intézmény céljait egészebben szolgálja.

A jelenlegi vírushelyzettel kapcsolatban kiemelte: a napi szintű gyors reakcióképesség ennek az időszaknak szükségszerű velejárója, meg kell felelni a nem rutinszerű kihívásoknak, úgy, hogy közben a normál folyamatoknak is haladniuk kell, készülni kell a következő évre, a járvány utáni időszakra. – A *normál üzem* nem vesz tudomást arról, hogy egyébként veszélyhelyzet van. A hallgatók tanulni szeretnének, ha lehet, akkor a megszokott társas környezethez legközelebb álló formában, a munkatársak nyilván vágyanak a személyes munkakapcsolatokra, miközben persze a digitalizált világ eszközeit használjuk nap mint nap a távolságok áthidalására, és eközben a betegeket pedig el kell látni és a kutatóknak is haladniuk kell – vélekedett, hozzátéve, hogy ez igazi kihívás az egész világ számára.

Dr. Pavlik Livia szólt arról is: a Corvinus kancellárjaként eltöltött hat év alatt pontosan megtapasztalta, hogy akkor működik jól egy kancellár, ha együtt él az egyetem alaptervékenységével, annak minden rezdülésével, érti az adott intézményt és a felsőoktatás speciális lelkületét is. Szintén rendkívül fontosnak tartja, hogy az egyetem akadémiai oldala és a napi működtetését végző, vállalatyszerűbben szerveződő része összekapcsolódva, előre tekintve együtt tudjon haladni összhangban és egységben. – A maximális teljesítmény nyújtása és a fáradhatatlan törekvés az elérhetetlen tökéletesre – osztotta meg a kancellár hivatásában követett mottóját.

Kitért arra is, hogy az egyetem stratégiájával, rektorával és vezetőivel az Innovációs és Technológiai Minisztérium felsőoktatási modellváltásért felelős miniszteri biztosaként ismerkedett meg közelebből. Megtiszteltetésnek tartja, hogy mind dr. **Palkovics László** miniszter, mind dr. **Merkely Béla** rektor támogatta kinevezését. Mint fogalmazott, büszke arra, hogy 2020. október 1-jétől a magyar felsőoktatás zászlóshajójának, a Semmelweis Egyetemnek a polgára lehet, és hangsúlyozta, hogy szeretettel köszönt minden itt dolgozót.

Feketéné dr. Szabó Éva: Az egyetem akkor tud fejlődni, ha polgárai jól érzik magukat benne

2020. október 1-jétől Feketéné dr. Szabó Éva a Semmelweis Egyetem stratégiai és fejlesztési rektorhelyettese. A hozzá tartozó legfontosabb projektek közül kiemelte a Családbarát Egyetem Program megvalósítását, a hallgatói közösségi terek fejlesztését, a mentorprogramot, a köznevelési intézmények fejlesztési stratégiáját, valamint számos, dr. Hankó Balázs előző rektorhelyettes által megkezdett fejlesztési projektet. Kinevezése kapcsán hangsúlyozta: rendkívül fontosnak tartja, hogy a kisebb és újabb karok is szerepet kaphatnak a felsővezetésben.

Fotó: Tuba Zoltán (korábbi felvétel)

Dobozi Pálma

Kommunikációs és Rendezvényszervezési Igazgatóság

Meglepő és váratlan, ugyanakkor rendkívül megtisztelő a felkérés, amelyben hatalmas kari lehetőséget is látok – mondta **Feketéné dr. Szabó Éva** azzal kapcsolatban, hogy dr. **Merkely Béla** rektor őt kérte fel a stratégiai és fejlesztési rektorhelyettesi poszt betöltésére miután az eddigi rektorhelyettes, dr. **Hankó Balázs** az Innovációs és Technológiai Minisztérium felsőoktatásért felelős helyettes államtitkára lett. A Pető András Kar (PAK) eddigi általános dékánhelyettese, a Konduktív Pedagógiai Központ igazgatója 2020. augusztus 1-jétől megbízottként látta el a rektorhelyettesi feladatokat, a vezetői posztra benyújtott pályázatát szeptember 24-i ülésén támogatta a Szenátus. Feketéné dr. Szabó Éva úgy véli, a felkérés egy elismerés a PAK irányába is, amely jelzi, hogy az egyetem vezetősége értékeli a kar eddigi tevékenységét, az integráció lebonyolítását. Kinevezése szerinte mutatja azt is, hogy a kisebb karok hangja is fontos, ők is szerepet kaphatnak. Személyében egy nő is bekerült a rektori felsővezetésbe, ezzel kapcsolatban úgy fogalmazott: egy olyan egyetemen, ahol a munkatársak több mint hetven százaléka nő, fontos, hogy ezáltal új szempontok, attitűd is megjelenhet. Kiemelte rektorhelyettes társai és a dékánok támogatását, akiktől rengeteg segítséget kapott már eddig is az új feladatok kapcsán.

Mint fogalmazott, dr. Hankó Balázs irányítása mellett rendkívül sok stratégiai és fejlesztési folyamat indult el. Ezek többségében a COVID-19 járvány mellett is folytatódtak, ami sok kolléga munkáját dicséri – tette hozzá.

A hozzá tartozó feladatok közül kiemelte a szívéhez különösen közel álló Családbarát Egyetem Program megvalósítását. Az egyetem akkor tud jól működni, ha az itt dolgozók jól érzik magukat benne – tette egyértelművé. – A jövő egészségügyében és egyetemén nagyon fontos kérdés, hogy a legjobb szakembereket megtartsuk. Ezt számos formában tudjuk segíteni, egészen onnan, hogy a szülők nyugodtan tudnak dolgozni, mert gyerme-

keik jó kezekben vannak az egyetemi bölcsődében, óvodában, odáig, hogy támogatjuk a munkatársaink kulturális- és sporteseményekhez, valamint az egészségügyi ellátáshoz való hozzájárulását – részletezte. Mint azt a rektorhelyettes elmondta, napirenden van az egyetemi bölcsőde létrehozása, amelynek szakmai felügyeletét a PAK látja majd el, jelenleg pedig a legmegfelelőbb helyszínt keresik.

Rendkívül fontosnak tartja a hosszú éve az egyetemen dolgozó kulcs emberek megtartását, és a legjobb fiatalok megnyerését is. Fontos eszköz mindehhez a rugalmas, atipikus foglalkoztatási formák elterjedése, amelyet helyi szinteken lehet megvalósítani, de egységes szemlélet alapján. Ebben fontos szerepet szán az érdekképviselők tapasztalatainak.

A kiemelt projektek között sorolta a hallgatói közösségi terek fejlesztését, amelyek célja, hogy legyenek olyan helyszínek, ahol szívesen töltik az idejüket a hallgatók, agóra jelleggel mélyíthetik szociális kapcsolataikat, és lehetőséget adnak ezek a terek a sportra, a feltöltődésre, a tanulásra, a beszélgetésre vagy éppen az elmélyülésre. Első körben három helyszínen jönnek létre ilyen terek összesen csaknem 170 millió forintos fejlesztés keretében: az Anatómiai Tömb belső és külső udvarán, a Központi Betegellátó Épület belső udvarán és a Nagyváradi téri Elméleti Tömbben. A Semmelweis XXI. Fejlesztési Projekt felügyelete és koordinálása is Feketéné dr. Szabó Évához került, a klinikumot érintő részek kivételével, amelyek a továbbiakban a klinikai rektorhelyetteshez tartoznak. Ebben a csomagban számos projekt van, a legnagyobb ezek közül az EOK 2, a Hőgyes-Schöpf-Merei Gyógyszerkutató Centrum, az Egészségtudományi Kar, a Pető András Kar fejlesztése, valamint a kollégiumi beruházások.

Szintén hozzá tartoznak a múlt évben csatlakozott köznevelési intézmények, vagyis a négy egészségügyi szakképző iskola integrációjának további mélyítése, hogy a szervezeti beolvadást követően a tartalmi integráció is erősödjön, számukra is tudjon az egyetem egy életpályamodellt nyújtani.

Szót ejtett arról a kezdeményezésről is, hogy a rektori program céljai minőségcélokká alakultak, ezek megfogalmazása már megtörtént, a gyakorlati megvalósítás következik. – Ebbe a körbe tartozik sok más mellett a kurikulumreform továbbvitele, a digitális oktatási környezet fejlesztése, a családbarát tanúsító védjegy megszerzése, az adománygyűjtő (fund raising) tevékenység erősítése, az említett hallgatói terek fejlesztése, a mentorprogram, ami a golyák beilleszkedését segíti, az alumni tagok létszámának növelése, a karrierszolgáltatások újraindítása a hallgatók számára – sorolt néhányat.

Feketéné dr. Szabó Éva rendkívül fontosnak tartja azt a szemléletet, hogy a változó egészségügyben az orvosi, gyógyszerészeti, fogorvosi tevékenység mellett egyre nagyobb szerepe lesz a segítő szakmáknak, amelyek képviselői azért dolgoznak, hogy a tartós egészségügyi deficittel élők életminősége minél jobb legyen. – A történelmi karok hallgatói mellett itt képezzük az egyetemen többek között a jövő egészségügyének vezetőit, művelőit, a rehabilitáció szakembereit. Hatalmas tudás halmozódik fel, és ezért nagyon fontos, hogy minden kar tapasztalatát használja az egyetem, építsen rá – mutatott rá. Ugyanígy igaz, hogy a TOP 100-ba kerülés csak akkor sikerülhet, ha a célok megvalósításához minden kar hozzáadja a magáét – tette egyértelművé.

Videóval emlékezett meg az egyetem 1956-ról

Az 1956-os forradalom és szabadságharc idei, 64. évfordulójáról rendhagyó módon emlékezett meg a Semmelweis Egyetem a járványhelyzet miatt. A Kommunikációs és Rendezvényszervezési Igazgatóság által készített filmben archív és mai fotópárok mutatják be az események által érintett egyetemi helyszíneket, az egyetem és a történelmi események kapcsolódásairól, valamint 1956 üzenetéről pedig az intézmény vezetői mondják el gondolataikat.

– A Semmelweis Egyetem polgárai az alapítás óta eltelt 250 év során mindig helytálltak a történelmi sorsfordulókon. Így tettek az 1956-os forradalom és szabadságharc alatt is. Nagy elődeink példáját követtük, amikor az idek, emberemlékezet óta nem látott járványhelyzet idején nemzetünkért a védekezés élére álltunk – méltó módon egy közép-európai szinten vezető orvos- és egészségtudományi egyetemhez – ezekkel a gondolatokkal nyitja meg dr. **Merkely Béla** rektor a Semmelweis Egyetem 1956-ról szóló filmjét. Az idei évben – a járványhelyzet miatt – ünnepség helyett a Kommunikációs és Rendezvényszervezési Igazgatóság által készített videóval emlékezik meg az egyetem az 1956-os forradalom és szabadságharc 64. évfordulójáról.

Ebben archív és mai fotópárok mutatják be az eseményekben érintett egyetemi épületeket, a rektor mellett pedig mind a hat kar dékánja felidézi az '56-os eseményeket, illetve azok szellemiségét, üzenetét. Megszóla a filmben dr. **Kellermayer Miklós**, az Általános Orvostudományi Kar, dr. **Gerber Gábor**, a Fogorvostudományi Kar, dr. **Antal István**, a Gyógyszerésztudományi Kar, **Bednárikné dr. Dörnyei Gabriella**, az Egészségtudományi Kar, dr. **Tenk Miklósné dr. Zsebe Andrea**, a Pető András Kar, valamint dr. **Szócska Miklós**, az Egészségügyi Közszolgálat Kar dékánja. A film angol változatában dr. **Alpár Alán**, nemzetközi képzése-kért felelős rektorhelyettes foglalja össze a történelmi eseményeket.

A videó megtekinthető a Semmelweis Egyetem YouTube-csatornáján:

<https://www.youtube.com/c/SemmelweisEgyetemvideo>

A felújított hallgatói terek átadásán köszönték meg az önkéntes hallgatók munkáját

Ünnepélyes keretek között adták át az Anatómiai, Szövet- és Fejlődéstani Intézet felújított, hallgatóbarát udvarát, de hamarosan befejeződik a Központi Betegellátó Épület udvarának és a Nagyvárad Téri Elméleti Tömb egyes hallgatói tereinek fejlesztése is. A ceremónia során dr. Merkely Béla rektor köszönetet mondott annak a több mint 190 hallgatónak, akik az elmúlt hónapokban önkéntesen részt vállaltak a PCR-vizsgálatokban.

Foto: Kovács Artila – Semmelweis Egyetem

Szabó Adám

Kommunikációs és Rendezvényszervezési Igazgatóság

– **Semmelweis Ignác** örökségéhez méltó módon a mai napig több mint 190 hallgatónk vett részt a PCR-vizsgálatok zökkenőmentes lebonyolításában. Ők már bizonyították, hogy orvosnak vagy egészségtudományi szakembernek lenni nem munka, hanem valódi hivatás. Erre készülve hallgatóink idejük jelentős részét töltik egyetemünk falai között – tanulmányaik alatt tehát az egyetem válik második otthonukká – emelte ki dr. **Merkely Béla** az Anatómiai, Szövet- és Fejlődéstani Intézetben rendezett ünnepségen és helyszínbemjáráson, hozzátéve: az intézmény vezetése éppen ezért fontosnak érzi, hogy a kor igényeinek megfelelően támogató, inspiráló, a feltöltődést is lehetővé tévő igazi hall-

gatói terek várják a Semmelweis Polgárokat. Ennek érdekében az Anatómiai Tömb udvarán a korábbi parkoló helyett wifi-elérhetőséggel és USB-töltővel felszerelt padokból álló okosparkot alakítottak ki. Hamarosan elkészül a Központi Betegellátó Épület udvarának, valamint a Nagyvárad Téri Elméleti Tömb egyes hallgatói tereinek megújítása is; mindezekre az egyetem saját költségvetéséből mintegy 170 millió forintot fordított – mutatott rá a rektor.

– Hallgatóink most különleges helyzetben vannak, rendkívüli időknak megfelelő rendkívüli próbatételeket kell kiállniuk. A fertőzés első hulláma elleni védekezés nem lehetett volna ilyen sikeres önkéntesen vállalt munkájuk nélkül, hozzájárulásukra, aktív részvételükre a járvány második fázisában is éppen úgy szükség van – magyarázta dr. Merkely Béla, aki szerint a hallgatók példát mutattak, hiszen tanulmányaik mellett nem sajnálták önkéntes munkára áldozni szabadidejüket azért, hogy mások nyugodtan élhessék életüket, iskolába, vagy dolgozni járhasanak. – Nemcsak szorgalmukról és önfeláldozásukról adtak bizonyítást az elmúlt hónapokban, de az összefogás erejéről is. Bárhol a világon, az egészségügy bármely területén helyezkednek el a későbbiekben, emlékezzenek majd vissza erre az időszakra: megtapasztalhatták a csapatmunka és bajtársiasság erejét, így megtanulhatták, hogy együtt bármire képesek lehetnek – hívta fel a figyelmet a rektor, hozzátéve: hasonló összefogással és fegyelmezett magatartással a koronavírust is sikerül majd legyőznünk.

Ezt követően dr. **Alpár Alán** nemzetközi képzésekért felelős rektorhelyettes köszöntötte a jelenlévőket. – Magam az intézetben dolgozom, anatómiát, szövet- és fejlődéstant oktatok, így látom azt a sok-sok hallgatót, aki szeptemberben megérkezik hozzánk, majd több féléven keresztül nálunk tanul örömben, néha bánatban, néha bajban, de aztán a nehézségeken mindig együtt átlendülve. Amikor azt mondjuk, hogy orvosnak lenni egy életforma, és ezt is várjuk el maguktól, akkor az az egyetem kötelessége, hogy ennek az életformának teret adjon – mondta el, kiemelve: nemcsak az előadókban, gyakorlatokon eltöltött idő számít, hanem az ezek közötti 10-15-20 percek is, amikor *szívesen* a hallgatói élet. – Az anatómiára jönnek be először a hallgatók tanulmányaik során és itt töltenek el talán először hosszabb időt egymással – emelte ki dr. Alpár Alán, aki örömet fejezte ki, hogy a megújult hallgatói tereken még több lehetőség lesz nemcsak a kötetlen beszélgetésre, de a tanulásra is.

Dr. Merkely Béla rektor ezután okleveleket adott át a hallgatói szervezetek képviselőinek, így köszönte meg a COVID-19 világjárvány alatt a PCR-vizsgálatokban részt vevő önkéntesek munkáját. Az elismerést **Tripolszky Bálint**, a Hallgatói Önkormányzat elnöke, **Bódis Bendegúz**, az Instruktor Öntevékeny Csoport elnöke, **Moin Moeinzadeh**, az International Semmelweis Student Association elnöke, valamint **Constantin Feller**, a Deutschsprachige Studentenvertretung Semmelweis elnöke vehette át.

Vérplazmaadással segíthetnek a koronavírus-fertőzésen átesett, gyógyult betegek

Három időpontban vehettek részt a Külső Klinikai Tömb udvarán előzetes vérvételen a Semmelweis Egyetem COVID-19 betegségéből meggyógyult hallgatói és munkatársai annak érdekében, hogy kiderüljön, alkalmas-e a vérplazmájuk terápiás felhasználásra. A vérplazma-terápia a koronavírus-fertőzés leghatékonyabb gyógymódjá, ezért van arra szükség, hogy a betegségen átesettek közül minél többen vegyenek részt plazmaadáson, amelyre folyamatosan lehet jelentkezni a cikkünk végén található elérhetőségeken.

Szabó Ádám

Kommunikációs és Rendezvényszervezési Igazgatóság

A koronavírus nyár végén fellángoló második hulláma után nemcsak a pozitív esetek száma növekedett meg, de a kórházi ellátást igénylő betegeké is. Az ő kezelésükre továbbra is kevés célzott terápiás lehetőség érhető el. Habár néhány antivirális gyógyszerrel kapcsolatban vannak biztató eredmények, a leghatékonyabb gyógymód továbbra is a vérplazmaterápia – magyarázta dr. **Szabó Attila** klinikai rektorhelyettes, a Klinikai Központ elnöke. Kulcsfontosságú tehát, hogy minél több gyógyult beteg – és közöttük minél több érintett Semmelweis Polgár – vegyen részt a plazmaadáson, hiszen csak az ő vérükből készülhet el az életmentő szérum – emelte ki.

Épp ezért a Semmelweis Egyetem októberben figyelemfelhívó akciót hirdetett annak érdekében, hogy minél több gyógyult Semmelweis Polgár adjon vérplazmát az új betegek gyógyítása érdekében. Az OrthoSera szűrőbuszai három időpontban várták az önkéntes plazmaadók jelentkezését a Külső Klinikai Tömb parkolójában. Ezekben az alkalmakon 129-en jelentkeztek az előzetes vérvételre, melyre azért volt szükség hogy kiderüljön, elegendő ellenanyag található-e a vérükben, ahhoz, hogy abból szérum készülhessen. Az előzetes vérvétel szerint a jelentkezők 80 százaléka volt alkalmas plazmaadásra a vérükben található antitest alapján.

Továbbra is várják azok jelentkezését, akik már átettek a koronavírus-fertőzésen, és a tünetek megjelenése után eltelt legalább 4 hét, vagy a gyógyulás után minimum 2 hét. Vérplazmát minden, a vírusból kigyógyult személy adhat, attól függetlenül, milyen

Fotó: Kovács Attila – Semmelweis Egyetem

tüneteket mutatott nála a fertőzés, vagy mennyire volt súlyos a betegség lefolyása – azok is tehát, akik a nem szorultak kórházi kezelésre.

Az előzetes vérvételre jelentkezni a +36-70-363-87-68-as telefonszámon, vagy az info@orthosera.com címen lehet, emellett pedig az Országos Vérellátó Szolgálat is várja a koronavírusból felgyógyult önkéntes plazmaadók jelentkezését.

A Semmelweis Egyetem is részt vett az új, egylépéses PCR-teszt elővizsgálatában

Gyorsabban és egyszerűbben mutatja ki a koronavírus az új, egylépéses PCR-teszt, amelyet egy magyar tulajdonú molekuláris diagnosztikai cég fejlesztett ki. Az új diagnosztikus eljárás tesztelésében Magyarországról a Semmelweis Egyetem vett részt. A tesztet gyorsasága, valamint hatékonysága miatt a jövőben egyre növekvő számban fogjuk használni – közölte dr. **Merkely Béla** rektor.

Dobozi Pálma Kommunikációs és Rendezvényszervezési Igazgatóság

Egylépéses RT-PCR-tesztet fejlesztett ki a SARS-CoV-2 koronavírus kimutatására egy magyar tulajdonú, a nemzetközi piacon jelen levő molekuláris diagnosztikai cég, az Omixon Biocomputing Kft., amely európai megfeleléségi (ún. CE; Conformité Européenne) jelet kapott az AzureSeq elnevezésű termékére. Mint a cég közleményében hangsúlyozza: egy forradalmian új laboratóriumi folyamatot alkalmaztak a virális RNS detektálására, így nem szükséges azt első lépésként kivonni a mintából.

– A klasszikus PCR-vizsgálat a mintából kivont vírus RNS kimutatásán alapul. Az RNS kivonás időigényes, több órán át tartó költséges folyamat, reagens és külön ezzel foglalkozó szakember is szükséges hozzá. Ráadásul a reagensgyártó cégek gyakran nem képesek megfelelő mennyiségben és időre szállítani. Éppen ezért óriási szükség van olyan tesztre, amihez nem kell kivonni az

RNS-t, hanem közvetlenül a levett mintából elvégezhető a kimutatás – mutatott rá dr. **Vásárhelyi Barna**, az eszköz elővizsgálatában részt vevő Semmelweis Egyetem Laboratóriumi Medicina Intézet igazgatója. Mint elmondta, az új fejlesztésű, egylépéses direct RT-PCR tesztet kipróbálták, és a kapott eredmények teljes mértékben megegyeztek a klasszikus PCR-vizsgálatok eredményeivel.

Dr. **Merkely Béla** rektor hangsúlyozta: az új, magyar fejlesztésű teszttel végzett vizsgálatok gyorsabban adnak eredményt, kevesebb szakember kapacitását kötik le és várhatóan költségkímélőbbek, éppen ezért a Semmelweis Egyetem növekvő számban használja majd ezeket a jövőben.

A magyar cég az AzureSeq terméket a SeqOnce Biosciences, kaliforniai céggel együttműködve fejlesztette ki és kizárólagos forgalmazási jogokkal rendelkezik Európában, a Közel-Keleten és Afrikában.

A Semmelweis Egyetem három klinikáján is alkalmazzák a magyar remdesivirt

Hét COVID-19 beteg kapta meg október 16-áig a magyar gyártású remdesivirt a Semmelweis Egyetemen, amelynek három klinikája vesz részt a Richter Gedeon Nyrt. által gyártott koronavírus-gyógyszerrel kapcsolatos klinikai vizsgálatban. Az egyetem ugyanakkor a hatóanyag amerikai változatát már augusztus eleje óta alkalmazza, eddig 15 beteget kezeltek ezzel. A klinikákon folytatott magas színvonalú komplex terápia része a vérplazmaterápia is, amelyben eddig 57-en részesültek a Semmelweis Egyetemen.

Dobozi Pálma Kommunikációs és Rendezvényszervezési Igazgatóság

A Richter Gedeon Nyrt. által gyártott, remdesivir hatóanyagot tartalmazó koronavírus elleni szert október 14-én adták be az első betegnek a Semmelweis Egyetem Pulmonológiai Klinikáján. A 75 éves, súlyos állapotú nőbeteg aznap érkezett az intézmény COVID-19 betegeket ellátó osztályára – mondta el dr. **Müller Veronika**, a klinika igazgatója. A Semmelweis Egyetemen jelenleg összesen hét beteg kapja a magyar koronavírus-gyógyszert, az ezzel kapcsolatos klinikai vizsgálatban az egyetem három klinikája vesz részt: a Pulmonológiai, az Aneszteziológiai és Intenzív Terápiás, valamint a Belgyógyászati és Hematológiai Klinika. Magát a remdesivir nevű hatóanyagot, annak az amerikai változatát, ugyanakkor már eddig is alkalmazta az egyetem a standard terápia részeként. Az AITK-n valamennyi lélegeztetett, illetve oxigénterápiára szoruló COVID-19 beteg kapja ezt a hatóanyagot is a komplex terápia részeként, az első adagolására 2020. augusztus 8-án került sor – tájékoztatott dr. **Gál János** klinikaigazgató. Azóta a három egyetemi ellátóhelyen 15 beteget kezeltek ezzel

a szerrel jellemzően 5, esetenként 10 napon át. A vírusszaporodást gátló, infúzióban adható remdesivir hatóanyagot kórházban fekvő, oxigénkezelést igénylő, súlyos állapotú betegek kaphatják, súlyos májkárosodás vagy jelentősen beszűkült vesefunkció esetében ugyanakkor nem adható.

Az egyetem klinikáin a COVID-19 betegek magas színvonalú kezelésének szerves része a vérplazmaterápia is. A gyógyult koronavírus-fertőzöttek véréből előállított szérumot eddig 57 beteg kapta meg.

Mindezek mellett 2020 áprilisától a lélegeztetett betegek komplex terápiás protokolljának kötelező eleme a dexametazon adagolása. Több tanulmány szerint is bizonyos kortikoszteroidok, így a dexametazon az immunválasz csökkentésével hozzájárulhatnak a terápia sikeréhez. Az új evidenciák ismeretében az oxigént igénylő esetekben is kiegészítő terápiaként alkalmazzák ezt az egyetemen a COVID-betegek esetében.

A magyar gyártású remdesivirrel kapcsolatos klinikai vizsgálat az október 12-i héten kezdődött meg Magyarországon, amelyben mind a négy orvosképző egyetem részt vesz.

Dr. Merkely Béla: újabb jelentős érv a maszkhasználat mellett

Az általános maszkhasználat úgy tűnik, nemcsak az új fertőzések arányát csökkenti, de növeli azok számát is, akik ha meg is fertőződnek, de tünetmentesek maradnak. Feltételezések szerint ez utóbbi annak köszönhető, hogy a maszk csökkenti a bejutó vírusrészecskék számát – derül ki a New England Journal of Medicine cikkéből, amelyről dr. Merkely Béla rektor készített összefoglalót az egyetemi honlap számára. Ha ez a hipotézis beigazolódná, lehetséges, hogy a mindenkire kiterjedő maszkviselés egyfajta *variáció* lesz, amely immunitást generálhat, ezáltal lassíthatja a vírus terjedését. Mint az írás emlékeztet, a mindenkire kiter-

jedő maszkhasználat fontossága márciusban vált nyilvánvalóvá, amikor leírták, hogy a preszimpomatikus (tünetek előtti) és az aszimpomatikus (tünetmentes) SARS-CoV-2-vel fertőzött betegek egyenértékű vírust ürítenek az orr-és garatváladékkal, mint a tünetes betegek.

A cikk teljes terjedelemben a Semmelweis Egyetem honlapján olvasható:

<https://semmelweis.hu/hirek/2020/09/22/dr-merkely-bela-ujabb-jelentos-erv-a-maszk-hasznalat-mellett/>

Védőoltás az influenza elleni védekezés legjobb módja

Szabó Ádám

Kommunikációs és Rendezvényszervezési Igazgatóság

A koronavírus-járvány az elmúlt hónapokban felhívta a figyelmet a légúti fertőzésekre és arra, hogy ezek akár súlyos következménnyel is járhatnak. Dr. **Szabó Attila** klinikai rektorhelyettes, a Klinikai Központ elnöke szerint azonban nem szabad elfeledkeznünk az influenzáról sem, melynek szezonja hagyományosan a hideg idő beköszöntével, ősszel kezdődik. – Az influenza is súlyos szövődményeket tud okozni, főleg, ha azokat fertőzi meg, akikre a COVID-19 is a legnagyobb kockázatot jelenti – mutatott rá dr. Szabó Attila, aki szerint fontos, hogy az egészségügyi dolgozók közül is minél többen adassák be maguknak az oltást, hiszen ők napi szinten számos beteggel találkoznak, így nemcsak fokozottan ki vannak téve a fertőzés veszélyének, de ők maguk is könnyen tovább fertőzhetnek. A védőoltás azoknak is ajánlott, akik koronavírus-sal fertőzöttek, vagy már kigyógyultak abból.

A Semmelweis Egyetem munkatársai részére ingyenes védőoltás igényelhető október 31-ig, pótigények ezt követően a fennmaradó készlet erejéig adhatók le.

A védőoltással jelentősen csökkenthetők a fertőzés szövödmé-

Fotó: Kovács Attila – Semmelweis Egyetem

nyei, a megbetegedések száma és a halálozások aránya is – mutatott rá a rektorhelyettes. Az új típusú koronavírus miatt bevezetett intézkedések közül a maszk használata és a kézhigiéne az influenza elleni védekezésben is hathatós segítség lehet – tette hozzá.

A koronavírus rugalmasabb lehet, mint korábban gondolták

A Semmelweis Egyetem kutatóinak a Nemzeti Népegészségügyi Központ, Nemzeti Biztonsági Laboratórium kutatóival együttműködve először sikerült az aktív, fertőzőképes koronavírus szerkezetét megvizsgálni. Eredményeik szerint a felszínüket koronaszerűen borító tüskék rendkívül mozgékonyak, maga a vírus pedig öngyógyító, és az egyik legrugalmasabb, ember által ismert biológiai organizmus lehet. A vizsgálatuk bebizonyította, hogy a koronavírus könnyedén összenyomható, de alakja gumilabdászerűen helyreáll, szerkezetében pedig a fizikai behatás sem tesz kárt. Mindez közrejátszhat szokatlanul nagy fertőzőképességében is.

Szabó Ádám Kommunikációs és Rendezvényszervezési Igazgatóság

Az új típusú koronavírusról (SARS-CoV-2) az elmúlt több mint fél évben egyre több dolgot tudhattunk meg, de még mindig sok a kérdőjel a működésével és tulajdonságaival kapcsolatban. A Semmelweis Egyetem kutatóinak vizsgálatával azonban egy lépéssel közelebb kerültünk az organizmus megismeréséhez: dr. **Kellermayer Miklós**, az Általános Orvostudományi Kar dékánja, a Biofizikai és Sugárbiológiai Intézet igazgatója által vezetett munkacsoport a Nemzeti Népegészségügyi Központ Nemzeti Biztonsági Laboratóriumának kutatóival együtt megvizsgálta a koronavírus szerkezetét. Különleges technikával, atomi erőmikroszkóppal tapogatták le a SARS-CoV-2 részecskék felületét. Kimutatták, hogy a vírust koronaszerűen borító tüskék rendkívül mozgékonyak, az organizmus pedig különlegesen ellenálló: alakja könnyedén összenyomható, de gumilabdászerűen helyreáll, a fizikai behatás pedig nem tesz kárt se a struktúrájában, se a tartalmában. Dr. Kellermayer Miklós szerint a vírus mechanikai és öngyógyító tulajdonságai biztosíthatják a környezeti körülmények széles körébe való alkalmazkodást, ami szokatlanul nagy fertőzőképességében is közrejátszhat.

A Semmelweis Egyetem kutatóinak vizsgálata azért is számít egyedülállónak, mert a szakirodalomban a vírusról eddig megjelent cikkek mindegyike inaktívált, kémiaiilag kezelt vagy fagyasztott mintán készült. Dr. Kellermayer Miklós és munkacsoportja azonban aktív és fertőzőképes koronavírusot vizsgált – erre a mérésre kidolgozott protokoll mellett az atomi erőmikroszkóp (AFM) adott lehetőséget. A Semmelweis Egyetem műszerét ato-

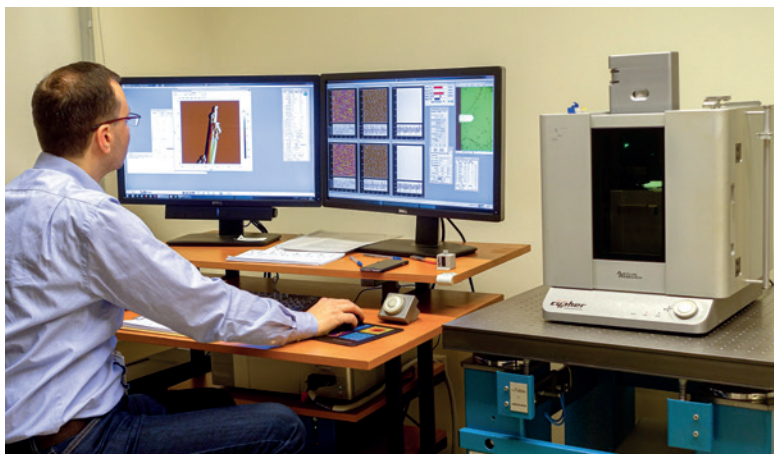

Fotó: Tuba Zoltán

mok, molekulák és sejtek topográfiai szerkezetének és nanomechanikai tulajdonságainak vizsgálatára alkalmazták – a módszerért még 1986-ban ítéltek oda a Nobel-díjat **Gerd Binnig** és **Heinrich Rohrer** kutatóknak. Dr. Kellermayer Miklós szerint egyedül az AFM alkalmas arra, hogy natív kórokozóról nagyfelbontású képeket készítsen – ennél a műszernél ugyanis az elektronmikroszkópiával ellentétben nincs szükség a minta fixálására vagy fagyasztására.

A magyar kutatócsoport a vizsgálat során a kb. 80 nanométer szélességű SARS-CoV-2 részecskét egy ettől is kisebb tűvel szúrta meg. A tű hegyét a vírus tetejétől az aljáig nyomták, amitől az összenyomódott, majd a tű eltávolításakor azonnal visszapattant. Ezt száz alkalommal megismételték ugyanazon az organizmuson, ám a vírus szinte teljesen sértetlen maradt. Mindez azt bizonyítja, hogy a SARS-CoV-2 lehet az ember által ismert, fizikailag egyik legrugalmasabb és legellenállóbb vírus.

A Semmelweis Egyetem és a Nemzeti Népegészségügyi Központ Nemzeti Biztonsági Laboratóriumának kutatói az organizmus szerkezetének egyéb tulajdonságait is megvizsgálták. A vírusok a gazdatestet elhagyva általában sebezhetővé válnak, a SARS-CoV-2 azonban tárgyak felületén megtapadva is hosszú ideig fertőzőképes maradhat – a kutatás szerint ehhez a részecskét borító tüskék rugalmassága is hozzájárulhat. A korábbi kutatások eredményei eltértek azt illetően, hány ilyen koronaszerű tüske borítja a vírus külsejét: a Cambridge Egyetem tanulmánya szerint körülbelül 24, míg a németországi Max Planck Institute 40-re becsülte a számukat. A magyar kutatók által vizsgált organizmus 61 tüskével rendelkezett – dr. Kellermayer Miklós szerint ez is bizonyítja, hogy a vírusszerkezet változékonysága nagyobb lehet, mint korábban gondolták. Vizsgálatukban a tüskéket alkotó fehérjéket is fizikai vizsgálat alá vetették: a koronaszerű alkotóelemek a tű fizikai behatására olyan magas frekvenciával lendültek ki, hogy a másodpercenkénti 300 felvétel készítésére is képes atomi erőmikroszkóp is csak elmosódott képet tudott készíteni róluk. A kutatók szerint ez a nagysebességű mozgás segíthet a vírussal könnyebben megtalálni a gazdasejteket és összekapcsolódni azokkal. Szintén vizsgálták a SARS-CoV-2 hőellenállását: eredményük szerint megjelenését tekintve a vírus egyedülálló módon alig változik, ha 10 percen át 90 Celsius fokos hőnek van kitéve; mindössze néhány tüskéjét veszítette el, de a szerkezete sértetlen maradt. Ez magyarázatot adhat arra is, miért maradt fertőzőképes a meleg éghajlatú országokban, vagy a nyári időjárás ellenére is.

Forrás: Biofizikai és Sugárbiológiai Intézet

A hazai koronavírus-járvány tanulságairól szóló előadással kezdődött a Szénior Akadémia őszi programsorozata

Dr. Merkely Béla előadásával indult új a Semmelweis Egyetem idősebb korosztálynak és hozzátartozóiknak szóló ingyenes programsorozata, a Szénior Akadémia, online formában. A rektor többek között szolt arról is, hogy mi a különbség a tavaszi és a mostani járványhelyzet között, valamint hogyan védekezhetünk leghatékonyabban a koronavírus ellen.

Szabó Ádám

Kommunikációs és Rendezvényszervezési Igazgatóság

– A koronavírus-megbetegedésnek nagyjából kéthetes ciklusa van, a járvány tehát akkor tud fennmaradni, ha ennyi idő alatt egy fertőzött legalább egy másik személyt meg tud fertőzni – magyarázta előadásában dr. **Merkely Béla**, hozzátéve: az R-szám csökkentésére több módszert is sikerrel alkalmaztak az első hullám idején.

A rektor ezután kitért a Semmelweis Egyetem vezetésével, a négy orvosképző részvételével, a Központi Statisztikai Hivatal (KSH) szervezésében és az Innovációs és Technológiai Minisztérium támogatásával megvalósuló országos reprezentatív koronavírus-szűrővizsgálatra, a H-UNCOVER-re. A május 1-16 közötti reprezentatív szűrővizsgálat után az orvosegyetemek tovább folytatták a teszteléseket az ún. szentinel, azaz őrszem program keretein belül. – Ma már a pozitív esetek közel 40 százaléka a négy hazai orvosképző egyetem szűrőpontjairól kerül ki – mutatott rá dr. Merkely Béla. Szeptemberre több más országhoz hasonlóan Magyarországon is megemelkedtek az esetszámok – a rektor előadásában bemutatta hazánk járványgörbéjének alakulását, majd kontextusba helyezve azt összehasonlította az Európai Unió több országának görbéjével.

Ezt követően beszámolt az elmúlt hetek fertőzésszámainak alakulásáról, valamint a vírus két hulláma közötti különbségekről is, és bemutatta a fertőzés visszaszorításának lehetőségeit: a munkahelyeken, iskolákban át kell szervezni a műszakokat, csoportokat, beosztásokat, így csökkentve a kontaktusokat; továbbá szükséges lehet a fizikai tér átrendezése is, fertőzés esetén pedig vissza kell követni a kontaktusokat. Érdemes kiterjeszteni a PCR-szűrést a panaszosokra, azok kontakjaira, valamint a magas fertőzési rizikójúakra; továbbra is maszkot kell hordanunk és ügyelnünk kell a kézhigiéniére, valamint az udvarias távolságtartásra is – mutatótt rá. A rektor ezen felül felhívta a figyelmet a vírustagadókkal szembeni szakmailag megalapozott, meggyőző és hiteles kockázatkommunikációra is. – Félelem és passzivitás helyett tudatosságra van szükség! Senki nem hibás a vírus terjesztéséért, a fiatalokat sem lehet ebben a kérdésben felelőssé tenni, meg kell őket szólítani és segítséget kell kérni tőlük a védekezésben – emelte ki.

A cikk teljes terjedelemben a Semmelweis Egyetem honlapján olvasható:

<https://semmelweis.hu/hirek/2020/10/08/a-hazai-koronavirus-jarvany-tanulsagairol-szolo-eloadassal-kezodott-a-szenior-akademia-oszi-programsorozata/>

Szenior Akadémia: fókuszban a COVID-19, mint a molekuláris immunológia kihívása

A Szénior Akadémia 2020-as őszi online szemeszterének második alkalmán dr. Falus András, a Genetikai, Sejt- és Immunbiológiai Intézet professor emeritusa bemutatta egyebek mellett a koronavírusokat, fókuszban a világgjárványt okozó COVID-19 megbetegedéssel.

Bódi Bernadett

Kommunikációs és Rendezvényszervezési Igazgatóság

Dr. **Falus András**, a Genetikai, Sejt- és Immunbiológiai Intézet professor emeritusa *COVID-19, a molekuláris immunológia kihívása* című előadásában rámutatott: a koronavírusokat már közel 60 éve ismerjük, korábban azonban nem jelentettek kiemelt kockázatot az emberre, mivel, mint náthavírusok általános megfázásos, influenzaszerű tüneteket okoztak enyhébb felső légúti érintettséggel. Felidézte, hogy 2019 decemberében Kínában egy új típusú koronavírus, a SARS-CoV-2 ütötte fel a fejét, COVID-19-nek nevezett betegséget okozva. A koronavírus először a sejteken lévő ACE-2 receptorokhoz kötődik, majd a szervezetben sejtől sejtire haladva több szövetet is megfertőz, ahol ez a receptor jelen van a sejtek felszínén, például a bélben, a vesében és a szívben is. Ez okozhatja a COVID-19 furcsa, szívet és az emésztőrendszert érintő tüneteit – ismertette.

Szolt a SARS-CoV-2-fertőzőtség kimutatására alkalmas tesztekéről is, kiemelve a folyamatos, kiterjedt és átgondolt tesztelés fontosságát.

Kitért a fertőzés mechanizmusára, a veleszületett és az adaptív (szerzett) immunitásra.

Kiemelte, hogy a COVID-19 fertőzés súlyos tüneteinek kialakulá-

sáért a citokin-viharnak hívott jelenséget gondolták felelősnek. Ilyenkor a kórokozók visszaszorítására az immunrendszer aktiválódik és az érintett területen gyulladásokat hoz létre. Szélsőséges esetben azonban ez a gyulladás olyan mértékűvé válik, amely már több kárt okoz a szervezetben, mint hasznot. Újabb kutatások azonban a bradikinin szerepét emelték ki, a Covid-19 fertőzötték egy részénél ugyanis a szervezet nem tudja kontroll alatt tartani ezt a kulcsfontosságú molekulát, melynek a vérnyomás szabályozásában és a gyulladások kialakulásában is szerepe van. Ha a bradikinin felszaporodik a szervezetünkben, az a citokin-viharhoz hasonló folyamatot indít el: az erek kitágulnak, nő az érfalak átteresztőképessége és testszerte folyadék kezd belőle szívárogni – magyarázta.

Kitért a BCG-oltások és a betegség enyhébb lefolyásának kapcsolatára, valamint a vakcinákra is, kiemelve, hogy jelenleg nyolc tart a klinikai tesztek harmadik fázisában.

A cikk teljes terjedelemben a Semmelweis Egyetem honlapján olvasható:

<https://semmelweis.hu/hirek/2020/10/13/szenior-akademia-fokuszb-an-a-covid-19-mint-a-molekularis-immunologia-kihivasa/>

Közös nemzetközi webináriumot tartott a Semmelweis Egyetem és az ELTE

A COVID-19 megközelítése orvosbiológiai, társadalmi és jogi aspektusból címmel tartott közös nemzetközi webináriumot a Semmelweis Egyetem és az Eötvös Loránd Tudományegyetem (ELTE) az UNICA európai egyetemi hálózat szervezésében. Az online konferencia célja az volt, hogy a résztvevő szakemberek multidiszciplináris megközelítésben számoljanak be a COVID-19-cel kapcsolatos tapasztalataikról.

Módos Diána, Nemzetközi Kapcsolatok Igazgatósága

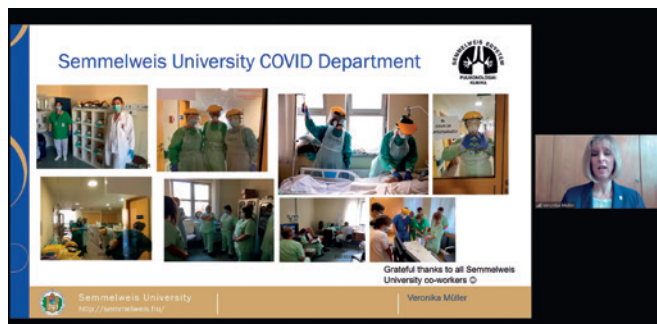
Deme Tamás, Kommunikációs és Rendezvényszervezési Igazgatóság

A webináriumot dr. **Luciano Saso**, az UNICA elnöke nyitotta meg, aki hangsúlyozta, hogy az UNICA igyekszik a lehető leghatékonyabban reagálni a jelenlegi kihívásokra, kihasználva a digitális technológia adta lehetőségeket annak érdekében, hogy az online térben valósulhassanak meg a konferenciák és szemináriumok.

Dr. **Borhy László**, az ELTE rektora a megnyitón mondott köszöntőjében rámutatott a rendkívüli kihívásokra, melyeket a koronavírus okozott a felsőoktatásban, kiemelve, hogy az olyan szervezetek, mint az UNICA mennyire hasznos fórumot jelentenek a tapasztalatcserére.

Dr. **Merkely Béla**, a Semmelweis Egyetem rektora megköszönte, hogy kiemelkedő tevékenységével az UNICA hozzájárul a magyar felsőoktatás megerősödéséhez és nemzetközi láthatóságához. Rámutatott a webinárium időszerűségére, melyben a COVID-19 betegséget és az általa támasztott kihívásokra adott válaszokat több megközelítésből mutatják be az előadók. Kiemelte, hogy a járvány megjelenése során a Semmelweis Egyetem példát tudott mutatni a magas szintű online oktatás és a betegellátás megszervezésében, és az ország védelmi stratégiájának kidolgozásában is vezető szerepet játszott. Nyitóelőadásában a rektor bemutatta az országos reprezentatív koronavírus-szűrővizsgálat, a H-UNCOVER eredményeit, és szólt a négy magyarországi orvostudományi egyetem őrszem szerepéről.

A konferencia ezután két 90 perces szekcióval folytatódott, az

esemény két moderátora dr. **Szabó Attila** klinikai rektorhelyettes és dr. **Orosz Éva**, az ELTE Társadalomtudományi Kar szociálpolitika doktori programjának vezetője volt. Az első szekcióban a biomedikális, míg a másodikban a társadalmi és a jogi aspektus köré épültek az előadások.

A Semmelweis Egyetem részéről az első blokkban dr. **Müller Veronika**, a Pulmonológiai Klinika igazgatója tartott előadást *A COVID-19 páciensek klinikai menedzsmentje* címmel.

A cikk teljes terjedelemben a Semmelweis Egyetem honlapján olvasható:

<https://semmelweis.hu/hirek/2020/10/12/koz-os-nemzetkozi-webinari-umot-tar-tott-a-semmelweis-egyetem-es-az-elte/>

Újabb ötéves megállapodás a Semmelweis Egyetem és a freiburgi Albert Ludwig Egyetem között

Hosszú előkészítő munka után újabb öt évre szóló megállapodást kötött a Semmelweis Egyetem és egyik legrégebbi partnerintézménye, a freiburgi Albert-Ludwigs Universitát. Ennek értelmében tovább folytatódik az intézmények közötti tudományos együttműködés, a hallgatók és kutató szakemberek tapasztalatcseréje, valamint további közös rendezvényekre is sor kerülhet.

Szlovák Judit

Nemzetközi Kapcsolatok Igazgatósága

Az Albert-Ludwigs Universitát és a Semmelweis Egyetem közös története 1983-ban kezdődött, amikor keretszerződést kötöttek a tudományos együttműködésről. Az azóta eltelt közel 40 évben az együttműködés több területen is eredményesnek bizonyult: közös kutatási projektek indultak, szakmai együttműködés valósult meg az intézmények és klinikák között, amit a közösen publikált tudományos cikkek magas száma is jelez, továbbá sikeres volt a hallgatók, kutatók tapasztalatcseréje. Számos olyan közös rendezvényt is tartottak a felek, mint például az Albert-Ludwigs Universitát, az Universitát Heidelberg és a Semmelweis Egyetem részvételével két évente megvalósuló tudományos szimpózium.

A 2020-ban lejáró, következő ötéves munkaterv irányelveiről és tartalmáról szóló szerződés szeptember 11-i aláírására több hónapig készültek az egyetemek vezetői. A megállapodás megkötésére online került sor, és ebben sikerült rögzíteni a tudományos együttműködés konkrét feltételeit, a kooperáció lehetséges új területeit és a további fejlesztés irányait. Dr. **Merkely Béla** rek-

tor, az esemény házigazdája köszöntőbeszédében örömét fejezte ki, hogy az ünnepélyes szerződés aláírására a járványügyi helyzet ellenére is sor kerülhetett. Kiemelte annak jelentőségét, hogy az együttműködés jól működő formáit a továbbiakban is fenntartsák, ugyanakkor olyan új területeket is meghatározzanak, ahol tovább tudnak fejlődni, és ezáltal a két fél közötti kooperáció még intenzívebbé válhat.

A freiburgi egyetem rektora, dr. **Hans-Jochen Schiewer** elmondta: a múlt év végén kirobbant koronavírus-járvány ellenére az elmúlt egy évben a két intézmény közötti együttműködést sikerült szorosabbra fűzni, a kapcsolatok sokkal dinamikusabbá és intenzívebbé váltak. A járványhelyzet sem akadályozta meg, hogy a nemzetközi kapcsolataikat és a meglévő együttműködési területeket tovább bővítsék és fejlesszék.

A cikk teljes terjedelemben a Semmelweis Egyetem honlapján olvasható:

<https://semmelweis.hu/hirek/2020/09/17/ujabb-oteves-megallapodas-a-semmelweis-egyetem-es-a-freiburgi-albert-ludwig-egyetem-kozott/>

A Belső Klinikai Tömb és a FOK mutatkozott be az októberi Semmelweis Egészség Napokon

Nagy érdeklődés mellett rendezte meg az online Semmelweis Egészség Napokat a Semmelweis Egyetem Belső Klinikai Tömbjének négy klinikája és egy intézete, illetve a Fogorvostudományi Kar. Az online rendezvényen csaknem ötven interaktív előadással és konzultációval várták a több mint 3200 regisztrált érdeklődőt.

Beck András

Kommunikációs és Rendezvényszervezési Igazgatóság

– Sikeres online rendezvényen vagyunk túl, hiszen a Belső Klinikai Tömb és a Fogorvostudományi Kar (FOK) által szervezett előadásokra 3200-nál is többen regisztráltak. A lakosság a legváltozatosabb témákon keresztül ismerhette meg a Semmelweis Egyetem legnagyobb hagyományokkal rendelkező klinikáinak és a FOK-nak a modern gyógyító tevékenységét. A sokakat érintő témák mellett a ritka betegségekről is szó esett, a betegellátás mindennapjait pedig az orvosok szemszögéből is megismerhette a nagyközönség – hangsúlyozta dr. **Holló Péter**, a Semmelweis Egészség Napok október elseji eseményét szervező Bőr-, Nemikórtani és Bőronkológiai Klinika igazgatóhelyettese.

Egyes előadásokhoz kapcsolódóan az esemény utáni hetekben bőrgyógyászati, szemészeti és szájüregi szűrővizsgálaton is részt

vehetnek az érdeklődők korlátozott számban. A Bőr-, Nemikórtani és Bőronkológiai Klinika *Napfény és a bőr: melanóma, bőrdaganatok – Mikor ijedjek meg?* című előadására csaknem 250-en regisztráltak. Szintén szűrővizsgálatra jelentkezhetek a Szemészeti Klinika *Szürkehályog: így adható vissza a látóképesség* című előadás résztvevői. A Fogorvostudományi Kar a megelőzés fontosságát hangsúlyozta előadásain, de többek között az e-cigaretta káros hatásairól, állkapocs-ízületi mozgáselemzésről és a szájüregi daganatokról is tartottak előadást. Utóbbi előadás résztvevői közül ötvenen szintén jelentkezhetek szűrővizsgálatra. Csaknem 200-an jelentkeztek a Belgyógyászati és Hematológiai Klinika koszorúér elmeszesedéséről szóló előadására is. A Transzplantációs és Sebészeti Klinika a szervátültetések történetéről és lehetőségeiről is szólt programjain. A I. Sz. Patológiai és Kísérleti Rákkutató Intézet előadásán a boncterem titkaival ismerkedhettek meg az érdeklődők.

Kenguruágyakat adományozott az egyetemnek a Hungarikum Szövetség

Speciális, ún. kenguruágyakat kapott a Semmelweis Egyetem három koraszülött osztálya a Hungarikum Szövetségtől. A 20 darab összehajtható ágy – amely átadásáról a Semmelweis Szalonban tartottak tájékoztatót – abban segít a szülőknek és az orvosoknak, hogy a koraszülött a lehető legtöbb időt tölthesse közvetlen bőrkontaktussal.

Fotó: Kovács Attila – Semmelweis Egyetem

Dr. **Merkely Béla** rektor köszöntőjében rámutatott: a legsérülékenyebb, legkisebb koraszülöttek sokszor felnőtté válásáig méltó küzdelmet folytatnak az életért, a szerető, támogató környezet pedig segítőkész. Hangsúlyozta: a Semmelweis Egyetem elkötelezte magát a Családbarát Egyetem program mellett és ezt a szemléletet a betegellátás területén is igyekszik megjeleníteni. Ehhez járul hozzá a Hungarikum Szövetség (HUSZ) adománya. A Semmelweis Egyetem 2014 óta tagja a szövetségnek, a névadó **Semmelweis Ignác** életútját is képviselve – emlékeztetett.

Mathiász Gábor, a HUSZ alelnöke elmondta, az *Érték a mérték* jelmondat kiteljesítése vezeti a szövetség munkálkodását. A Semmelweis Egyetemen folyó újszülött és koraszülött ellátás hagyományaiiban és eredményeiben is kimagasló – tette hozzá. Dr. **Ács Nándor**, a Szülészeti és Nőgyógyászati Klinika igazgatója hangsúlyozta: a Magyarországon született koraszülött babák negyedét a Semmelweis Egyetemen kezelik. A kenguruágyaknak köszönhetően több időt tölhetnek a szabad bőrfelületen a koraszülöttek. Tudományos vizsgálatok igazolják,

hogy a szülővel fennálló folyamatos kapcsolatnak, a bőrkontaktusnak hatalmas szerepe lehet az egészséges túlélésben – mutatott rá.

Püski Sándor festő egy-egy művét a Semmelweis Egyetemnek, illetve a Dél-Pesti Centrumkórháznak adományozta a Hungarikum Szövetség szervezésében, az alkotó az egészségügyi dolgozók áldozatvállalására hívja fel a figyelmet. A festményeket dr. Merkely Béla rektor és **Baross Pálné** dr., a Dél-Pesti Centrumkórház főigazgatójának stratégiai tanácsadója vette át.

Vas Dóra Kommunikációs és Rendezvényszervezési Igazgatóság

A Semmelweis Egyetem Szülészeti és Nőgyógyászati Klinikájának két részlegén és az I. Sz. Gyermekegyógyászati Klinikánál található az egyetem három koraszülött osztálya, amelyeken évente kétezer, idő előtt vagy kis súllyal született, speciális ellátást igénylő újszülöttet ápolnak. Ezekre az osztályokra kerül az a 20 darab kenguruágy, amelyet a Hungarikum Szövetség adományozott az egyetemnek.

Sikerült funkcionális emberi retinát létrehozni laboratóriumi körülmények között

A Cell című tudományos lapban megjelent publikáció szerint a dr. Roska Botond vezette kutatócsoportnak sikerült mesterségesen olyan retinát létrehoznia, mely az egészséges felnőtt ember szervének megfelelően funkcionál. A publikáció a Semmelweis Egyetem kutatóinak hozzájárulásával születhetett meg.

Szabó Ádám

Kommunikációs és Rendezvényszervezési Igazgatóság

Az emberi retina vizsgálatát nagyban nehezíti a szövet érzékenysége, mert az a testből eltávolítva a táplálék- és oxigénellátás megszakadása miatt néhány percen belül visszafordíthatatlan károsodást szenved. A dr. **Roska Botond** – aki az egyetemen végzett és tavaly elnyerte az intézmény legnagyobb presztízsű nemzetközi díját, a Semmelweis Budapest Awardot – által vezetett Institute of Molecular and Clinical Ophthalmology Basel munkatársainak most sikerült perifériás szövetből – kötőszöveti sejtekből, illetve vérből – mesterségesen olyan fényérzékes retina organoidot létrehozni, amelynek tulajdonságai gyakorlatilag megfelelnek az egészséges felnőtt emberi retina tulajdonságainak. Az eljárással felnőtt donorok bőréből vagy vérből izolált, már differenciált sejteket juttatják vissza összejt állapotba, melyekből aztán a testen kívül, az eredetivel nagyban megegyező, korlátlan számú retinaszövet növeszthető.

A kutatóknak emellett a világon elsőként sikerült szervdonorokból származó izolált emberi retinán elektrofiziológiai módszerekkel fényválaszt mérni, ami közelebb vihet a szerv működésének megértéséhez. A kísérletek során szervdonációból származó retinaminták és a szövettényezetben növesztett retina organoid egyséjtes transzkriptóm analízisét is elvégezték. A szervdonáció-

ból származó és a mesterségesen növesztett retinaszövet a sejtek génaktivitás mintázata alapján is nagyfokú egyezést mutatott, sőt, sikerült több genetikai eredetű szemészeti betegség esetén az adott kórkép kialakulásában kulcsfontosságú sejtípust is azonosítani.

A felfedezést többéves kutatás előzte meg, melyben többek között a Semmelweis Egyetem Anatómiai, Szövet- és Fejlődéstan Intézet Retina Laboratóriuma is részt vett. Dr. **Szabó Arnold** egyetemi tanársegéd, a laboratórium vezetője dr. **Kusnyerik Ákossal**, a Szemészeti Klinika tudományos munkatársával együtt közreműködőként szerepel a cikk szerzői között. Dr. Szabó Arnold szerint a kutatás eredményei előre vetítik, hogy a jövőben akár a személyre szabott terápia kidolgozása is lehetővé válhat a betegek számára, hiszen a beteg sejtjeiből növesztett organoid tulajdonságai a betegre jellemző betegséget is hordozzák, így a szövettényezetben növesztett mesterséges retinaszöveten a terápiás eljárások hatásai közvetlenül vizsgálhatóvá válnak.

A cikk teljes terjedelemben a Semmelweis Egyetem honlapján olvasható:

<https://semmelweis.hu/hirek/2020/10/06/sikerult-funkcionalis-emberi-retinat-letrehozni-laboratoriumi-korulmenyek-kozott/>

Innováció és eszközfejlesztés a Fogorvostudományi Karon a cukorbetegek érdekében

Szabó Ádám

Kommunikációs és Rendezvényszervezési Igazgatóság

A cukorbeteg mütéti beavatkozásában nyújt segítséget az a két HBA1C mérőberendezés, amely dr. **Végh Ádám** szakorvosjelölt, a Dr. Korányi András Alapítvány idei ösztöndíjasa segítségével kerülhetett az Arc-, Állcsont-, Szájsebészeti és Fogászati Klinikára. Dr. Végh Ádám az alapítványi ösztöndíjjal járó pénzjutalomból szerezte be az eszközöket a magyar tulajdonban álló 77 Elektronika Kft.-től, amellyel a klinikán folytatott PhD-kutatása keretében cukorbeteg pácienseket vizsgálnak majd. A sikeres pályázat dr. **Németh Zsolt** klinikaigazgató szakmai támogatásával valósult meg.

A berendezés az ujjbegyből vett vérminta alapján mindössze két perc alatt képes kimutatni a hemogloblin A1C-t, vagyis a beteg háromhavi átlag vércukorszintjét. Cukorbetegben végzett fogászati mütéti beavatkozás esetén ez azért fontos, mert a magas hemogloblin A1C szintnél a komplikációk esélye is megemelkedik.

Dr. **Végh Dániel**, a Diabéteszes Fogászati Munkacsoport – amelynek dr. Végh Ádám is tagja – vezetője elmondta:

az egyetemi klinikáknak lehetőségük lesz a frissen diagnosztizált 1-es típusú cukorbetegeket fogászati szűrővizsgálatra küldeni a munkacsoport által biztosított szakrendelésekre, előzetes előjegyzés alapján. Ez a Magyar Diabétes Társaság mellett dr. **Somogyi Anikó**, dr. **Hermann Péter**, dr. **Kempler Péter**, dr. **Tóth Heyn Péter** és dr. **Kis János** szakmai támogatásával valósul meg.

Fotó: Bartha Bálint – Hallgatói Önkormányzat

Mindezzel az egyetemen működő Diabéteszes Fogászati Munkacsoport a világon egyedülálló vizsgálati protokollt vezet be a cukorbeteg fogászati vizsgálata és ellátása érdekében. A munkacsoport célja, hogy minden frissen felismert cukorbeteg a diagnosztizálást követően fogorvosi tanácsadáson vegyen részt, és ez évente ismétlődjön.

Dr. Kovács József: Az itt dolgozók nem csak tanítják a tárgyakat, meg is élik azokat

A Magatartástudományi Intézet leköszönt igazgatója szerint nemcsak a munkahelyi légkör kiváló az intézetben, de az ország legjobb szakemberei is itt dolgoznak. Az elmúlt években számos változás történt: oktatásfejlesztési reformokat hajtottak végre, és jelentősen növekedett az oktatott tárgyak elfogadottsága is. Dr. Kovács József 2016-tól vezette az intézetet, ahol – mint hangsúlyozta – számos sikeres kutatócsoport, pszichoszomatikus szakrendelő, valamint diák- és életvezetési tanácsadó szolgálat is működik.

Fotó: Kovács Attila – Semmelweis Egyetem

Szabó Ádám

Kommunikációs és Rendezvényszervezési Igazgatóság

Dr. **Kovács József** leköszönő igazgató az 1993-as alapításától kezdve a Magatartástudományi Intézetben dolgozik, a Semmelweis Egyetemmel való kapcsolata azonban még ennél is korábbra nyúlik vissza. – Itt végeztem, majd attól a 3 évtől eltekintve, amikor az Orvostovábbképző Intézetben dolgoztam, gyakorlatilag 18 éves korom óta itt vagyok az egyetemen. Ami nem változott, az a lelkesedésem: előbb hallgatóként, majd oktatóként és kutatóként is óriási örömet okoz, hogy ezzel a szakterülettel foglalkozhatom – avatott be minket. Amint dr. Kovács József elmondta, már fiatal korától tudta, hogy mi az, ami érdekli, de akkor még nem volt tisztában azzal, mi is a pontos megnevezése ennek a területnek. – A bioetikáról akkor még nem hallottam, ez később jött létre nyugaton. Azt tudtam, hogy az orvoslás mellett a pszichológia és a filozófia is érdekkel, illetve az, hogy ezekkel hogyan lehet gyógyítani. Arra ugyanis már az ókori sztoikusok is rájöttek, hogy a gondolkodás hatással van az egészségre, a filozófia a lélek orvosa lehet – a kognitív viselkedésterápia, amivel pszichoterapeutaként foglalkozom, gyakorlatilag az ő módszereiknek a modern változata – magyarázta. A modern analitikus filozófia pedig a bioetika egyik meghatározó alapja – tette hozzá.

A Magatartástudományi Intézetben oktatott tárgyak között van az orvosi kommunikáció, az orvosi szociológia, a bioetika, a pszichoterápia, az orvosi antropológia, valamint orvosi pszichológia csoport is működik. Dr. Kovács József úgy látja, mára jelentősen nőtt a tárgyak elfogadottsága, és általánosan elismert, hogy ezek a képzés fontos részét képezik. Felnőtt egy orvosgeneráció, amelynek kurrikuluma magába foglalta ezeket a tárgyakat; azokat a hallgatókat pedig, akik egy előadás elején még szkeptikusan állnak például az etikához, egy izgalmas és élvezetes szeminárium hamar meggyőz. – Ha szabad így mondanom, vélemé-

nyem szerint az etika, a pszichológia, a kommunikáció, egyszerűen a magatartástudomány az, amely megkülönbözteti az emberi orvoslást az állatorvoslástól. Hiszen a szervek felépítése és működése szinte megegyezik, de az nem mindegy, hogyan kommunikál, milyen etikai normák mentén, milyen empátiával dolgozik egy orvos. Ezeket tanítjuk itt, a Magatartástudományi Intézetben – osztotta meg a leköszönt igazgató.

Dr. Kovács József 2016-tól vezette igazgatóként az intézetet, mely az elmúlt négy évben nagy fejlődésen ment keresztül. 2016-ban egy oktatásfejlesztési pályázat keretében új tankönyvek, oktatófilmek, videók, idegennyelvű tanulást segítő anyagok jelentek meg, a tananyagokat is aktualizálták és informatikai fejlesztésre, könyvtár bővítésre is sor került. 2018-ban az intézet 25. születésnapja alkalmából nagyszabású ünnepséget rendeztek és egy kötetben foglalták össze az intézet történetét és eredményeit. A Magatartástudományi Intézet munkatársainak immár tudományos, oktatási és klinikai teljesítményét is mérik, ennek megfelelően kerülnek kiosztásra a különböző szerény kutatási támogatások

– dr. Kovács József szerint a módszer olyannyira sikeres, hogy a testvérintézmények is érdeklődtek a bevezetése iránt.

Az egyetem alapításának 250. jubileumi évében bevezetett kurrikulumreform a Magatartástudományi Intézetet is érintette: az itt oktatott tárgyakat a hallgatók a blokkosítás miatt korábban kezdik tanulni. Az intézetben számos, publikációs szempontból is sikeres kutatócsoport működik, emellett pszichoszomatikus szakrendelő, valamint diák- és életvezetési tanácsadó szolgálat is üzemel. Utóbbiak a koronavírus jelentette veszélyhelyzet idején is komoly segítséget nyújtottak: az intézet munkatársai is csatlakoztak a hallgatók lelki támogatását segítő krízisvonalhoz, emellett online előadásokat tartottak arról, miként lehet kezelni a rendhagyó helyzetet, hogyan lehet hasznosan eltölteni az időt a karanténban. Számos beteg esetében a pandémia ellenére távterápiával folytatódhatott a pszichoterápiás kezelés.

Dr. Kovács József kiemelte: a Magatartástudományi Intézetben nemcsak az ország legkiválóbb szakemberei dolgoznak – az itteni munkatársak a Magyar Pszichiátriai Társaságnak két elnököt is adtak, az intézet pedig több alkalommal segített a szakmai irányelvek, betegjogi jellegű törvények, illetve rendeletek kidolgozásában, de kiváló a munkahelyi légkör is. – A munkatársak nem csak tanítják a tárgyakat, meg is élik azokat. Nincs is ebben semmi rendkívüli, az lenne furcsa, ha egy kommunikációt oktató kolléga rosszul kommunikálna, vagy ha egy etikát tanító intézetben durvák és etikátlanok lennének az emberek. Akkor jó és hiteles egy tanár, ha ő maga is azok szerint az elvek szerint él, amit oktat – ez pedig a Magatartástudományi Intézet munkatársaira mindig is jellemző volt – magyarázta dr. Kovács József, aki nek kiváló a viszonya utódjával, dr. **Purebl Györggyel**, és biztos benne, hogy vezetése alatt remek időszak vár az intézetre. Ami a saját, jövőbeli terveit illeti, reméli, hogy az adminisztratív terhek csökkenésével több ideje jut szenvedélyeire, a bioetikára és a pszichoterápiára.

Dr. Purebl György: Folyamatosan nyitottnak kell lennünk az orvostudomány változásaira

Fontos feladatomban tartom, hogy az orvostudományban megjelenő új irányok mentén tudjunk fejlődni – mondja dr. Purebl György. A Magatartástudományi Intézet június 15-ével kinevezett új igazgatója a csapatmunka mellett kiemelte a gyakorlatban is hasznosuló kutatások fontosságát. Hosszú távú céljai között említette egy komplex, európai standardok mentén működő fájdalomambulancia létrehozását az intézetben, valamint az alváslabor fejlesztését, ahol az alváskutatásokon túl különböző neurofiziológiai kutatások is megvalósíthatók lennének.

Bódi Bernadett

Kommunikációs és

Rendezvényszervezési Igazgatóság

Kopp Mária tanítványként kötődöm a Magatartástudományi Intézethez egyetemi éveimre vezethető vissza, itt kezdtem tudományos diákköri tevékenységem – idézte fel dr. **Purebl György**. Kezdetben gyakoronként dolgozott az intézetben, főként alváskutatással foglalkozott, majd Kopp Mária váratlan halála után ő vette át a Depresszió és Öngyilkosság-megelőzés Kutatócsoport vezetését. Ettől kezdve ez vált a fő kutatási területemmé – emlékezett vissza.

– Az, hogy hét év igazgatóhelyettesi megbízás után június 15-étől én vettem át egykori mentorom, Kopp Mária intézetét, hatalmas megtisztetés számomra – fogalmazott. Egy jól működő intézetet örököltem meg, ám úgy vélem, mégis szükség van változásokra, hiszen az orvostudomány is rendkívül gyorsan fejlődik; nekünk pedig folyamatosan nyitottnak kell lennünk minden újdonságra. Fontos, hogy ne csak *kullogjunk* a változások után, hanem mi magunk is lássuk az orvostudomány új irányait

és ezekben tudjunk ne csak előre, hanem elsőként lépni – véli az igazgató. Egyik ilyen irányként említette az ökológiai medicinát, vagyis annak a vizsgálatát, hogy az ökológiai változások milyen új veszélyeket hozhatnak az orvostudományban, illetve annak hogyan kell átalakulnia az ökológiai változások mentén. Ennek egyik látványos példája a mostani koronavírus-járvány, ahol egy alapvetően állati vírus terjedt át az emberre – mutatott rá.

A Magatartástudományi Intézet Pszichoszomatikus Szakrendelőjében sok olyan zavarral foglalkozunk, amit az országban kevés helyen kezelnek, ilyen például az evés- és testkép-, a szexuális zavarok és a pszichogén alvászavarok, de különböző szorongásos problémákkal is fordulnak hozzánk – sorolta. Ezen profilok további erősítése mellett céljai között szerepel egy európai standardok mentén működő fájdalomambulancia elindítása is. Kiemelte a pszichológiai faktorok szerepét a fájdalom kezelésében; mint arra rávilágított, a fájdalomküszöböt a psziché állítja be, ezért ez különböző pszichológiai módszerekkel emelhető. Tervei között említette még az intézetben korábban működő alváslabor fejlesztését és újraindítását, ahol az alváskutatások mellett különböző neurofiziológiai vizsgálatok is megvalósíthatók lennének.

Az igazgató úgy véli, a XXI. században már nincsenek magányos hősök a kutatásban, így a kutatócsoportokra és a csapatmunkára kell fókuszálni. Az intézetben a társadalomtudományok és a természettudományok mellett nagy hangsúlyt fektetnek az etikai és jogtudományra is, hiszen az orvoslás nagyon gyorsan változik

Fotó: Gál Bettina – Semmelweis Egyetem

a telemedicina irányába, ami számos etikai és jogi kihívást vet fel – hangsúlyozta dr. Purebl György. Hozzátette: fontos, hogy mindhárom tudományterület fejlődni tudjon, mind a biológiai, mind a klinikai, mind pedig a gyakorlati orvosszociológiai és társadalomtudományi kutatásokban tudjunk nemzetközi szinten is kimagaslót alkotni. Vezetőként fontos feladatomban érzem, hogy a gyakorlatban is hasznosítható kutatásokkal foglalkozunk elsősorban, továbbá az eddigi nemzetközi kapcsolatainkat is szeretném erősíteni – fűzte hozzá.

Dr. Purebl György számára a betegellátás mindig is nagyon fontos volt, mint mondta, alapvetően klinikusnak tartja magát. A mai orvosi szociológia, etika és pszichológia sokkal jobban kötődik a medicinához, mint saját alaptudományához; ezen tárgyak ismeretanyagának 95 százaléka a gyakorlati orvoslásból ered, vagyis a XXI. századra a medicina vált ezen tudományágak alaptudományává is – mutatott rá. Éppen ezért lényegesnek tartom, hogy azok a kollégáim, akik preklínikai tárgyakat oktatnak, maguk is a klinikumban dolgozzanak,

hiszen így adhatók át a megfelelő készségek a hallgatóknak – véli.

Dr. Purebl György kiemelte: az egyetemen történő kurrikulumreformmal összhangban ő is a minél gyakorlatorientáltabb képzés irányába szeretné átalakítani az intézetben folyó oktatást.

Dr. Vokó Zoltán: Rengeteg tartalék van még a hazai egyetemekben

Dr. Vokó Zoltánt megbízott igazgatói pozíciója után idén január 1-jén nevezték ki a tavaly alakult Egészségügyi Technológiaértékelő és Elemzési Központ igazgatójává. A sokrétű munkát folytató központ vezetőjeként többek között technológiaértékeléssel, az egyetemi innovációk támogatásával és egészség-gazdaságtani elemzésekkel foglalkozik; emellett epidemiológusként és népegészségügyi kutatások korábbi irányítójaként az országos koronavírus-szűrővizsgálat, a H-UNCOVER létrejöttében is fontos szerepet vállalt.

Fotó: Kovács Attila – Semmelweis Egyetem

Szabó Ádám

Kommunikációs és Rendezvényszervezési Igazgatóság

Az Egészségügyi Technológiaértékelő és Elemzési Központ (ETÉK) tavaly július 1-jén jött létre, mint karokon átívelő feladatokat ellátó, a rektor irányítása alá tartozó központi szervezeti egység. A rektor irányítási jogköreinek gyakorlásában a tudományos és innovációs rektorhelyettes működik közre. A központ fő feladata a Semmelweis Egyetem innovációs törekvéseinek támogatása.

– Egészség-gazdaságtani elemzéseket végzünk, melyekkel az egyetemen születő fejlesztéseket, az itt zajló felfedező kutatásokat támogatjuk elsősorban abban, hogy piacképes termékek, orvosi technológiák jöjjenek létre – magyarázta dr. **Vokó Zoltán**, akit idén januárban neveztek ki az ETÉK igazgatójává. Hozzátette: szorosan együttműködnek az Innovációs Központtal, hiszen már a kutatás-fejlesztés korai fázisában is szükségesegek lehetnek az általuk végzett gazdasági elemzések.

– Emellett hozzájárulunk egyes, az egyetemen zajló szolgáltatások és eljárások támogatási dossziéinak összeállításában; a központhoz tartozik továbbá a Farmakoökonómia nevű, a gyógyszerészképzésben szereplő tárgy oktatása; a Gyógyszertudományok Doktori Iskolán belül pedig a PhD-képzésben is érintettek vagyunk – magyarázta dr. Vokó Zoltán. Az ETÉK emellett egyfajta szakértői műhelyként, módszertani központként is működik: az egészségügyi technológiaértékelés módszertanának fejlesztésével is foglalkoznak, így jelenleg is részt vesznek az egészség-gazdaságtani elemzésekre vonatkozó hazai irányelv frissítésében.

– Az egészség-gazdaságtani elemzések módszertanának irányelvről az Emberi Erőforrások Minisztériuma rendelkezik, ezt kell követniük azoknak, akik az egészségügyi technológiáknak a költséghatékonysági és költségvetési hatáselemzéseit végzik. Ezt az irányelvet azonban rendszeresen frissíteni kell, ezt az Országos Gyógyszerészeti és Élelmezés-egészségügyi Intézet koordinálja, a munkacsoportnak pedig a központunk két munkatársa is tagja – mutatott rá az igazgató.

Dr. Vokó Zoltán külön kiemelte a szervezeti egység nevében is szereplő technológiaértékelés jelentőségét. – Ilyen értékelő munkára minden gyógyszeres terápia, orvostechnológiai eszköz, gyógyászati segédeszköz, vagy akár komplex megelőző program esetében szükség van. Az egészségpolitikai döntéseket támogató központ munkatársai korábban például végeztek egészség-gazdaságtani elemzéseket a tüdőrákszűréssel kapcsolatban, most egy kutatási projektben külsős partnerrel együttműködve vizsgálják, hogy a melanóma milyen betegségterhet jelent az országnak és milyen költségekkel jár az egészségügy számára. A technológiaértékelés azt mutatja meg, hogy mekkora egészség-nyereséggel járhat egy-egy technológia bevezetése, illetve milyen költségeket vonz rövid és hosszabb távon. Ez utóbbi alatt nemcsak magának a technológiának a költségét értjük, hanem például az elkerült súlyosabb szövődmények miatti megtakarításokat is – magyarázta dr. Vokó Zoltán, hozzátéve: a képlet soha nem ilyen egyszerű, hiszen számtalan etikai, technológiai és a hozzáféréssel összefüggő kérdés is adódik. A technológiaértékelés célja, hogy támogassa a finanszírozói döntéseket, melyek eredményeként az adott ráfordítással a lehető legtöbb egészséget nyerjük – mutatott rá az igazgató.

A technológiaértékelés másik fontos, már említett szerepe az innováció támogatásában van. A Semmelweis Egyetem nagy hangsúlyt helyez az intézményben zajló kutatási-fejlesztési folyamatokra, hiszen csak így valósítható meg a rektori vezetés azon célkitűzése, hogy az egyetem a világ top 100 felsőoktatási intézménye közé kerüljön. Az ETÉK ennek elérésében is közreműködik. – Az innováció egy olyan terület, ahol a publikációs tevékenységhez hasonlóan rengeteg tartalék van még a hazai egyetemekben. A központ tervei között szerepel, hogy kvantitatív elemzésekkel segítse az előrelépést ezen a területen – mutatott rá dr. Vokó Zoltán.

Az ETÉK januárban kinevezett igazgatója eredetileg orvosként végzett itthon, majd epidemiológusként Hollandiában. Korábban kutatóként dolgozott, de különböző pozíciókban az egészségügyi kormányzatban is szerepet vállalt; népegészségügyi kutatásokat vezetett, oktatott az Eötvös Loránd Tudományegyetemen és a Debreceni Egyetemen is. A Technológiaértékelő és Elemzési Központ tavaly nyári megalakulása óta dolgozik a Semmelweis Egyetemen, ahol tavasszal részt vett a nemzetközi szinten is egyedülállóan számító projekt, a H-UNCOVER országos koronavírus szűrővizsgálat lebonyolításában. – A projekt beleillik az ETÉK profiljába is, ám én elsősorban epidemiológusként vettem részt a munkálatokban, hiszen korábban irányítottam már országos lakossági egészségfelmérést és más epidemiológiai vizsgálatokat is, így az egyetem rektora úgy gondolta, megvan a feladathoz szükséges szakmai tapasztalatom és tudásom – mutatott rá dr. Vokó Zoltán, aki kiemelte: komoly fegyverténynek számít, hogy ekkora létszámú, több intézmény bevonásával történő, nagy eszközigényű felmérést ilyen rövid alatt végre tudtak hajtani.

A cikk teljes terjedelemben a Semmelweis Egyetem honlapján olvasható:

<https://semmelweis.hu/hirek/2020/09/24/dr-voko-zoltan-rengeteg-tartalék-van-még-a-hazai-egyetemekben/>

Együtműködési megállapodást kötött a Semmelweis Egyetem és a Kopp Mária Intézet

5 éves együttműködési megállapodást kötött a Semmelweis Egyetem és a Kopp Mária Intézet a Népesedésért és a Családokért (KINCS), mely közös kutatások, egyetemi kurzusok, oktatási anyagok és gyakornoki program megvalósulását segíti a jövőben. Az erről szóló dokumentumot sajtótájékoztató keretében írta alá dr. Merkely Béla rektor, dr. Szócska Miklós, az Egészségügyi Közszolgálati Kar dékánja, valamint Fűrész Tünde, a KINCS elnöke.

Vas Dóra Kommunikációs
és Rendezvényszervezési Igazgatóság

A KINCS a család- és népesedéspolitikai elméleti háttérrel szolgáló kormányzati háttérintézményként 2018-ban, a Családok évében kezdte meg a működését, hogy a névadó **Kopp Mária** hitvallásának megfelelően munkájával hozzájáruljon a kívánt és tervezett gyermekek világra jöveteléhez Magyarországon. A Semmelweis Egyetem részéről az együttműködési megállapodást megkötő Mentálhigiéné Intézet a 2010-ben létrejött Egészségügyi Közszolgálati Kar egyik alapító tagja, melynek kiemelt feladata az egyének, családok és közösségek egészséges fejlődésének támogatása a magyar társadalomban.

Szakmai együttműködésünk célja, hogy a családtudományok és az egészségtudományok még szorosabban összekapcsolódjanak – hangsúlyozta **Fűrész Tünde**, a Kopp Mária Intézet a Népesedésért és a Családokért (KINCS) elnöke, az ünnepélyes aláírási ceremóniát megelőző beszédében. Hozzátette: óriási megtiszteltetés a KINCS számára, hogy a Semmelweis Egyetem együttműködési megállapodásra érdemesnek találta, így elindulhat a közös gondolkodás és munka a magyar családok további megerősítéséért. Fűrész Tünde emlékeztetett: a Kopp Mária által 2009-ben létrehozott Népesedési Kerekasztal tette le a magyar családközpontú kormányzás alapjait.

Dr. **Merkely Béla** rektor köszöntőjében rámutatott: Kopp Mária nemcsak a Semmelweis Egyetem Magatartástudományi Intézetének élén alkotott maradandót, hanem a mai magyar társadalom- és családpolitikában is, többek között a Népesedési Kerekasztal vagy a Három Királyfi, Három Királyné Mozgalom létrehozásával. Hozzátette: Kopp Mária azon szerencsés emberek közé tartozik, akinek munkáját folytatják tanítványai, így filozófiája, szellemi öröksége halála után is tovább él. – Hiszem és valom, hogy jövőnk gyermekeink kezében van, ezért a jubileumi 250. tanévünkben elindított Semmelweis Családbarát Egyetem programunkban is igyekszünk minél inkább a családok egységét támogatni, és tudatosan tenni azért, hogy munkavállalóink egyensúlyban tudják tartani a munkát és a magánéletet – hangsúlyozta a rektor. Dr. Merkely Béla elmondta: a két intézmény azonos, családbarát értékrendjére épülő 5 éves projekt eredménye közös kutatásokban, egyetemi kurzusokban, oktatási anyagokban, konferenciákon mutatkozik majd meg. Kiemelte, hogy az egyetem szakirányú hallgatói számára a KINCS gyakornoki programot is biztosít a jövőben. Ez támogatja az általunk kiemelten fontosnak tartott gyakorlatközpontú oktatás megvalósulását – fogalmazott.

A ma megkötött szakmai megállapodás kiváló példa arra, hogy

Fotó: Kovács Attila – Semmelweis Egyetem

az egészségtudomány miként tudja erősíteni a családtudományt – mutatott rá **Zsigó Róbert** családokért felelős parlamenti államtitkár. Az együttműködésnek köszönhetően a Semmelweis Egyetem korszerű tudományos eredményeinek lehető legjobb, széles körű gyakorlati felhasználására nyílik lehetőség a KINCS-en keresztül a családpolitikában. Emlékeztetett: a koronavírus-járvány eddig ismeretlen, váratlan eseményeket hozott a magyar családok életébe: a betegségtől való félelem, a karanténban ragadtak bezártsága, az idős hozzátartozók egészségéért való szorongás mind-mind olyan jelenség, amely rádőbbsített mindenkire az erős családi kötelékek fontosságára.

Dr. **Szócska Miklós**, a Semmelweis Egyetem Egészségügyi Közszolgálati Kar (EKK) dékánja elmondta: a KINCS és az EKK-n működő Mentálhigiéné Intézet küldetése szorosan összetartozik. Hozzátette: az egyetem az együttműködés részeként a karon működő három intézet közös tudását biztosítja a KINCS számára. Így olyan új ismeretek hasznosítására nyílt lehetőség, mint a telemedicina gyakorlati megvalósítása, vagy a mesterseges intelligencia felhasználása a gyermekvállalás segítésében – mondta.

– A KINCS megalapításakor egy olyan intézményt igyekeztünk létrehozni, mely képes összekötő kapocsként a tudományos élet és a szakpolitika között közvetíteni – hangsúlyozta beszédében dr. **Beneda Attila**, családpolitikáért felelős helyettes államtitkár. Dr. **Pethesné dr. Dávid Beáta**, a Mentálhigiéné Intézet igazgatója köszöntőjében figyelmeztetett: meg kell tanulni együtt dolgozni ahhoz, hogy igazán nagy eredményeket vigyünk véghez. A KINCS és a Semmelweis Egyetem megállapodása is ezt példázta: csak közösen, együtt gondolkodva érhetünk el újszerű, előrevívő célokat.

A Szervátültetettek Szolgálatáért díjban részesült dr. Görög Dénes

A magyar májátültetési programban játszott szerepéért A Szervátültetettek Szolgálatáért díjat kapott többek mellett dr. **Görög Dénes**, a Transzplantációs és Sebészeti Klinika klinikai főorvosa, nyugdíjas oktató a Magyar Szervátültetettek Szövetsége (MSZSZ) tizennyolcadik konferenciáján. Mint a laudációban elhangzott, sebészként 25 évvel ezelőtt részese volt a hazai májátültetési program elindításának és az első műtétnek is. 45 éve áll sebészként a gyógyítás szolgálatában, amelyet mély alázattal és a betegek iránti elkötelezettséggel tesz – fogalmaz a méltatás, hozzátéve: megbízhatóságával, szakértelmével is elismerést vívott ki. Nemcsak száznál több szervátültetett köszönheti neki új életét, de számos rezidens és egyetemi hallgató tanulását is segítette. Ahogy egyik munkatársa jellemezte: *Dénes az az ember, aki a maga csendes stílusában, ha melletted áll, bármi is történjen, jól fogsz dönteni.*

Az elismeréseket dr. **Hartyánszky István**, a Városmajori Szív- és Érgyógyászati Klinika profilvezető szívsebésze, a Magyar Transzplantációs Társaság elnöke és **Berente Judit**, az MSZSZ elnöke adta át az összesen nyolc kitüntetettnek.

Diplomaátadó a Minőségügyi és Betegbiztonsági Menedzser szakirányú továbbképzésen

A minőségügyi és betegbiztonsági menedzser (MBM) szakirányú továbbképzés 19 végzett hallgatója kapott oklevelet a három féléves képzés diplomaátadóján, amelyet az Egészségügyi Közzolgálati Kar (EKK) Egészségügyi Menedzserképző Központja (EMK) rendezett meg. A most diplomát kapók a minőségügyi és betegbiztonsági menedzser szakirányú képzés második évfolyamán végeztek. Dr. **Szócska Miklós**, az EKK dékánja, az EMK igazgatója online köszöntötte a végzeteket, majd az oktatói beszédek követően dr. **Belicza Éva** programvezető búcsúztatóját hallgathatták meg a résztvevők.

Az eredetileg márciusra tervezett, a koronavírus miatt elhalasztott diplomaátadó pótlása ünnepélyes keretek között, szűk körben, a járványügyi biztonsági előírások betartásával valósult meg.

A részidős, levelező MBM képzésen minőségügyi vezetői feladatok ellátására készítik fel a hallgatókat.

Kiberbiztonsági innovációs versenyt rendeztek az EMK közreműködésével

Az Egészségügyi Menedzserképző Központ közreműködésével zajlott október 2-4 között az egyetemisták kiberbiztonsági innovációs versenye, a Hackathon. A Nemzeti Közzolgálati Egyetem (NKE) szervezésében, magyar egyetemek és piaci szereplők összefogásával megvalósuló ötletverseny során az egyetemi hallgatók elmélyedhettek napjaink kiberproblémáiban, és ötleteikkel hozzá is járulhattak az ezekre adott megoldások kidolgozásához. Október a kiberbiztonság hónapja, ennek jegyében rendezték meg az idei versenyt, a járványveszély miatt online formában. Az eseményen az egyetemet dr. **Palicz Tamás** kiberbiztonsági szakértő zsűriként, **Kis Márton** mentorként és szervezőként képviselte. Az EMK szakértői hangsúlyozzák: az elmúlt hónap külföldi kórházakat ért kibertámadásai ismét felhívták a figyelmet arra, hogy az egészségügy is könnyen a kiberbűnözők áldozatává vál-

hat. Egyes előrejelzések szerint az elkövetkező években az egészségügy lesz leginkább kitéve ennek a veszélynek, márpedig az információbiztonságnak ezen a területen emberéletekben mérhető hatása van. A téma fontossága miatt az EMK számos kiberbiztonsági projekt elkötelezett szereplője. Aktívan részt vesz az ECHO (European network of Cybersecurity centres and competence Hub for innovation and Operations) Horizon H2020 projekt szeptemberben indított kiberbiztonsági napi sajtószemle szolgáltatásában is.

A cikk teljes terjedelemben a Semmelweis Egyetem honlapján olvasható:

<https://semmelweis.hu/hirek/2020/10/16/kiberbiztonsagi-innovacios-versenyt-rendeztek-az-embk-kozremukodesevel/>

Újraindult a Jubileumi Emléktúra-sorozat

A Semmelweis-forrást is érintette az egyetem alapításának 250. évfordulója alkalmából a Testnevelési és Sportközpont által szervezett szabadidős programsorozat szeptember 19-ei börsönyi állomása. Az egynapos túrán jelenlegi és volt hallgatók mellett dolgozó is teljesítették a 25 kilométeres távot. A koronavírus járvány terjedése miatt tavasszal felfüggesztett és most újraindult program további őszi állomásain a Pilis és a Hármasfátarhégy tájaira is ellátogatnak az emléktúra résztvevői.

Neue Studierende und neue Funktionen

Bei strahlendem Wetter wurden am 18. September die neuen Studierenden des 13. Jahrgangs des Asklepios Campus Hamburg (ACH) begrüßt und das neue Studienjahr 2020/21 eröffnet. Außerdem gibt es mit der erstmaligen Ernennung von Vizedekanen für Lehre und Forschung sowie mit den studentischen *Digital Change Makers* wichtige neue Funktionen am ACH.

Nicola Sauter-Wenzler

Semesterstart unter freiem Himmel

– Es ist einfach alles von Corona geprägt: Ihre letzten Monate an Ihren bisherigen Universitäten, Ihr Einstieg bei uns, Ihre Einführungswoche – und auch Ihr Studium in den kommenden Wochen. Mit diesen Worten beschrieb Dr. **Christoph Jermann**, Geschäftsführer der den ACH betreibenden Asklepios Medical School (AMS), nicht nur die aktuelle Situation, sondern auch den Umstand, weswegen der neue Jahrgang am 18. September erstmalig unter freiem Himmel begrüßt wurde. Trotz des außergewöhnlichen Semesterstarts für die Neuzugänge sei sein Blick in die Zukunft optimistisch: – Ich bin mir sicher, dass Sie einen glatten Semesterverlauf ohne Verzögerungen haben werden. Im Anschluss sprachen nacheinander die Generalsekretäre der Studierendenschaft, Vertreter der StuPoli Hamburg e.V. (Anbieter einer studentischen medizinischen Sprechstunde für Menschen ohne Krankenversicherung) sowie ein Vertreter des Alumni-Vereins den neuen Studierenden jeweils ein herzliches Willkommen aus.

Die Abschlussworte sowie die offizielle Eröffnung des akademischen Jahres 2020/21 oblagen Prof. Dr. **Karl J. Oldhafer**, Repräsentant des Rektors der Semmelweis Universität sowie des Dekans der Medizinischen Fakultät am ACH. – Bislang haben Sie in Ihrem Studium quasi Vokabeln gelernt – jetzt lernen Sie das Sprechen. Wichtig ist dabei, dass Sie die nächsten Jahre nutzen, um sich in verschiedenen Bereichen zu entwickeln – medizinisch, persönlich, sozial – oder auch technisch, denn in der Digitalisierung sehe ich persönlich eine große Chance. Ich kenne selbst keinen Campus, der in so kurzer Zeit einen so hohen Grad an Digitalisierung erreicht hat, wie der ACH. Zum Schluss schrieb Prof. Oldhafer den neuen Studierenden am ACH noch die Begriffe ins Stammbuch, die ihm persönlich wichtig sind:

– Kommunikation, Kooperation, Offenheit und Freundlichkeit sind für mich entscheidend, denn das Gute kommt immer durch. Allen neuen und auch allen bisherigen Studierenden wünscht das Team am ACH ein reibungsloses und erfolgreiches Semester!

Neue Vizedekanin Forschung und neuer Vizedekan Lehre unter Vertrag genommen

Die Aufgabenfelder von Dr. med. **Nele Geßler**, Leiterin ASKLEPIOS proresearch und Oberärztin der kardiologischen Klinik am AK St. Georg, als Vizedekanin Forschung sowie von Prof. Dr. med. **Thomas von Hahn**, Chefarzt für Gastroenterologie, Hepatologie und Interventionelle Endoskopie im Onkologischen Zentrum am AK Barmbek als Vizedekan Lehre sind seit ihrer Ernennung im Juni mittlerweile in zwei Verträgen festgeschrieben worden. Beide unterstützen künftig Prof. Oldhafer bei seinen Aufgaben, die akademischen Aktivitäten des ACH und seiner Studierenden zu unterstützen, an der Weiterentwicklung des Campus mitzuwirken und dadurch zu der Asklepios-internen und -externen Sichtbarkeit und Reputation des ACH beizutragen.

Dr. Geßler trägt als Vizedekanin Forschung zusätzlich Sorge dafür, die Forschungsaktivitäten im Umfeld des Campus auszubauen und interessierte ACH Studierende einzubinden, bei der Intensivierung der Forschungsk Kooperation mit der Semmelweis Universität unterstützend tätig zu werden sowie an der Optimie-

rung der Ausbildung von wissenschaftlichem Nachwuchs z.B. über Wissenschaftliche Studentenkreise, Diplom- und Doktorarbeiten, Publikationen und internationale Kontakte mitzuwirken. Für Prof. von Hahn ist die Rolle als Vizedekan Lehre quasi das dritte offizielle Amt, das er am Campus bekleidet. Als Fachverantwortlicher Dozent für Gastroenterologie und Innere Medizin sowie Inhaber des Subchairs Innere Medizin (Lehrstuhlbereich zum entsprechenden Lehrstuhl an der Semmelweis Universität) ist er bereits intensiv mit der Lehre am Campus verbunden. Als Vizedekan kommen auf ihn nun als weitere Aufgaben dazu, an der weiteren Vereinheitlichung und Verbesserung der Lehrqualität am ACH sowie bei der Optimierung der Evaluierungssysteme mitzuwirken sowie Lehrinnovationen inhaltlicher wie didaktischer Art zu konzipieren und zu implementieren.

Digital Change Makers zur Unterstützung der online-Lehre

Am ACH sorgt seit Beginn des neuen Semesters eine neue Gruppe von studentischen Hilfskräften als sogenannte *Digital Change Maker* (DCM) für eine individuelle und konkrete technische Unterstützung von Dozentinnen und Dozenten bei der Aufzeichnung von Powerpoint-Vorlesungen und bei der Durchführung von online-Vorlesungen. Dabei geben sie Tipps, wie die Dozierenden noch besser mit dem neuen Medium digitale Lehre umgehen können, Hinweise, wie sie ihre Vorlesungen inhaltlich und didaktisch (im Sinne der studentischen Evaluationen) noch besser machen können und eruieren, welche weiteren digitalen Innovationen auf Sicht am ACH eingeführt werden könnten.

Weitere Informationen und Bilder unter
www.asklepios.com/ach

450 éve született Pázmány Péter

Tudományos konferencia keretében emlékeztek meg a 450 évvel ezelőtt született Pázmány Péter esztergomi érsekről, a Nagyszombati Egyetem megalapítójáról. A Pázmány Péter Katolikus Egyetem (PPKE) által szervezett eseményen köszöntőt mondott mindhárom jogutódnak tekintett intézmény, így a PPKE, az ELTE és a Semmelweis Egyetem rektora.

Fotó: Kovács Artila – Semmelweis Egyetem

hogy a bővülés csak idő kérdése volt, hiszen 1667-ben megalakult a jogi kar, majd 1769-től az orvostudomány is elindult – emlékeztetett.

Dr. **Merkely Béla**, a Semmelweis Egyetem rektora egy **Goethe** idézettel – *A legtöbb, amit gyerekeinknek adhatunk: gyökerek és szárnyak* – emlékeztetett arra, hogy három jelentős hazai egyetem, köztük a Semmelweis is, Pázmány Pétertől kapta meg ezeket a fontos gyökereket, a közös alapokat, amelyekre máig építkezni lehet, és amelyekből kiindulva szárnyalhatunk, elérhetjük ambiciózus céljainkat. Emlékeztetett arra, hogy a Nagyszombati Egyetem létrehozását Pázmány a legnagyobb alkotásának tartotta. – Mi, büszke utódok elmondhatjuk, hogy jól sáfázkodtunk a ránk bízott örökséggel, hiszen mindegyik utódintézmény az élvonalban áll a maga szakterületén – jelentette ki. Felidézte, hogy a Pázmány által alapított Nagyszombati Egyetemen 1769-ben indult el az orvostudomány megszervezése **Mária Terézia** rendelkezése nyomán, majd az oktatás öt tanszékkel kezdődött meg 1770-ben. Emlékeztetett rá, hogy a szenátusi terem két kiemelt

Dobozi Pálma

Kommunikációs és Rendezvényszervezési Igazgatóság

Dr. **Kumintz Géza**, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem rektora köszöntőjében úgy fogalmazott, Pázmány Péter személye a magyar nép spiritualitását, világi és egyházi történelmét egyaránt jelentősen alakította. Emlékeztetett rá, hogy **Schütz Antal** teológus a négy legnagyobb magyar közé sorolta, **Zrínyi Miklós**, **Széchenyi István** és **Prohászka Ottokár** mellett. Szerzetes és pap, majd püspök lett, és volt tehetsége arra is, hogy igazi nagy teológussá, vagyis az emberi tapasztalat és tudás végső szintézisének alkotójává legyen – hangsúlyozta, hozzátéve, hogy mindez tette nagy magyarrá, nemes személyiséggé, szellem- és lélekóriássá, nemzetünk nevelőjévé. Kitért arra, hogy **Pázmány Péter** teológiai munkássága elsősorban három területet érintett: a spekulatív teológiát, az apologetikus kontroverz teológiát és a prédikációiban megfogalmazott gyakorlati, morális pasztorális, szemléletű teológiát.

Dr. **Borhy László**, az Eötvös Loránd Tudományegyetem (ELTE) rektora Pázmányról mint egyetemalapítóról szólt elsősorban. Kiemelte, hogy tettei generációk teljes láncolatára voltak és vannak ma is hatással. Emlékeztetett rá, hogy a Pázmány által létrehozott legrégebbi magyar universitas alapítólevelének kiállítására – évtizedes szervezést és tervezést követően – 1635. május 12-én került sor Pozsonyban, amellyel megalakult a Nagyszombati Egyetem. Pázmány olyan intézményt kívánt létrehozni, ami a katolikus vallás terjesztésén túl a magyar nemzet kultúráját is támogatja, és világiak is látogathatják – emlékeztetett. Az intézmény eleinte két karral, egy bölcsészeti és egy teológiai fakultással működött. Pázmány ugyanakkor hiába szeretne volna a világi és egyházi vezetők által is elismertetni a Nagyszombati Egyetemet, felemás sikert ért el: II. **Ferdinánd** magyar király készséggel hagyta jóvá az alapítást, VIII. **Orbán** pápa arra való hivatkozással, hogy az új intézmény csak két karral rendelkezik, nem pedig négygel, mint európai társainak többsége, megtagadta azt – idézte fel. Az intézmény utóélete ugyanakkor bebizonyította,

Fotó: Semmelweis Egyetem

helyén függenek a Pázmány Pétert és **Mária Teréziát** ábrázoló festmények. – Az ő vigyázó szemektől kísérve hozzuk meg a jelen és a jövő fontos döntéseit – mutatott rá. Kitért arra is, hogy e terem falai között történt meg korábban az Egészségipari-Bio-technológiai Science Park létrehozásának bejelentése, amelyben stratégiai partnere az intézménynek a Pázmány Péter Katolikus Egyetem is. A közös múltból építkezve az Eötvös Loránd Tudományegyetemmel is számos közös együttműködés köt össze minket – emelte ki. Mint fogalmazott, a közös tradíció kötelez és kijelöli célunkat, hogy a magyar egyetemek az európai felsőoktatási intézmények élvonalába kerüljenek.

A tudományos konferencián ezt követően hét előadás keretében ismerhették meg az érdeklődők Pázmány szerteágazó tevékenységét, és a személyével kapcsolatos kutatásokat.

A cikk teljes terjedelemben a Semmelweis Egyetem honlapján olvasható: <https://semmelweis.hu/hirek/2020/10/09/a-450-eve-szulett-pazmany-peterre-emlekeztek/>

Az Urológiai Klinika alapításának 100 éves évfordulójára rendeztek ünnepséget

Megemlékezést tartottak az Urológiai Klinika alapításának százéves évfordulóján a klinika aulájában, Szent Libórusz, az urológusok védőszentjének májusban felavatott szobra mellett.

Bódi Bernadett

Kommunikációs és Rendezvényszervezési Igazgatóság

– Megszentelt helyen állunk, hiszen idén májusban dr. **Pákozdi Imre** lelkész itt szentelte fel Madarassy István Kossuth-díjas szobrászművész alkotását, amely az urológia védőszentjét, Szent **Libóruszt** ábrázolja – emelte ki ünnepi beszédében dr. **Kellermayer Miklós**, az ÁOK dékánja, aki azt kívánta: az Urológiai Klinika a következő száz évben is mécsesként világítson, az egzakt orvostudomány élharcosaként és Szent Libórusz áldó figyelmének árnyékában szolgálja betegei testi és lelki gyógyulását. Dr. **Flaskó Tibor**, a Magyar Urológus Társaság elnöke a történelem fontosságáról beszélt, ami alapot ad nemcsak a jelennek, de a jövő építésének is. Szólt a klinika és jogelődei történetéről, a szakterület hazai úttörőiről is, köztük **Illyés Gézáról**, a tanszék első vezetőjéről.

– Meg kell állnunk, hogy visszatekintsünk és hálát adjunk az elmúlt száz év eredményeiért, sikereiért – mondta köszöntőjében a klinika igazgatója. Dr. **Nyírády Péter** kiemelte, a világ ugyan sokat

változott ennyi idő alatt, de az oktatás, a kutatás és a gyógyítás alapértékei most is ugyanazok: fáradtságot nem ismerve, minden körülmények között kitartóan és alázattal szolgálni gyógyulásért küzdő betegeinket; szeretettel, odaadással és megértéssel fordulni diákjainkhoz, számukra tudásunk legjavát átadni; és mint névadónk, **Semmelweis Ignác**, ellentmondást nem ismerve, akár a meg nem értés és el nem fogadás bélyegét is magunkon viselve, folyamatosan kutatni a betegségek okát, a hatékonyabb gyógyítás lehetőségét és pontosabban megismerni az emberi szervezet működését. Dr. Nyírády Péter egyértelművé tette: a klinika történetéhez híven a jelenlegi munkatársak ars poeticája is az, hogy nemcsak a betegek külső bajait gyógyítják és kezelik, de a lélek ápolására is hangsúlyt fektetnek.

A cikk teljes terjedelemben a Semmelweis Egyetem honlapján olvasható:

<https://semmelweis.hu/hirek/2020/09/29/az-urologiai-klinika-alapitasanak-100-eves-evfordulojara-emlekeztek/>

Több helyszínen emlékeztek a 125 éve született dr. Pető Andrássra

Dr. Földesi Renáta, Vona Zsófia

Kommunikációs és Rendezvényszervezési Igazgatóság

A hagyományoknak megfelelően négy helyszínen tartott megemlékezést a Pető András Kar (PAK) a konduktív pedagógiát megalkotó névadója előtt tisztelegve. A Farkasréti temetőben, dr. Pető András sírhelyénél **Feketéné dr. Szabó Éva** stratégiai és fejlesztési rektorhelyettes és **Kállay Györgyné** szenior konduktor helyeztek el virágot. Az ünnepség a PAK központi épületében, a Kútvölgyi úti aulában folytatódott, ahol a Konduktív Pedagógiai Intézet munkatársai nevében dr. **Földesi Renáta** dékáni biztos köszöntötte az egybegyűlteket. Ezt követően dr. **Tenk Miklósné dr. Zsebe Andrea** dékán mondott beszédet. – A Pető-hagyaték és a konduktív nevelés módszertanának gondozásán túl feladatunk az új társadalmi igényeket meghallani, a jelen kihívásait megoldani ebben a távolágtartást megkövetelő és a mindennapjainkat új szabályok között megélő időszakban is – fogalmazott. Mint kifejtette, a kar számára ilyen kihívás a kevert tünet-specifikus diagnózisú személyek komplex rehabilitációja és pedagógia rehabilitációja, a spaszticitás oldására használt eljárásmodok felülvizsgálata vagy a járáselőkészítő komplex mozgásnevelés eredményességének vizsgálata is. – Pető hagyatéka komoly kötelezettségeket ró ránk, hiszen tapasztalatainkon túl az elért eredményeket rögzítenünk, elemeznünk és hasznosítanunk is kell. Ehhez nyújt számunkra segítséget a 250. ünnepi tanévét kezdő Semmelweis Egyetem oktatási és tudományos portfóliója, valamint az egyetem különböző karaival megindult kutatási együttműködések – tette hozzá. Dr. **Pető András** számára kiemelkedő jelentőséggel bírt a konduktor szakemberek megfelelő és élethosszig tartó képzése, így e cél mentén történt meg a konduktortanár MA akkreditációs anyagának kidolgozása, kezdődött el a konduktor, valamint a konduktorsegítő szakemberképzés határainkon túl, az idei tanévben pedig elindulhatott konduktor alapszak legújabb specializációja, a pedagógiai rehabilitáció is – idézte fel.

Fotó: Tatar Balázs

A rendezvény zárásaként dr. Tenk Miklósné dr. Zsebe Andrea koszorút helyezett el a konduktív pedagógia megalkotójának mellszobránál. A budapesti ünnepségekkel egy időben Szombathelyen, Pető András szülőházánál a Micimackó Konduktív Óvoda munkatársai tisztelegtek koszorúkkal a névadó emléke előtt.

A cikk teljes terjedelemben a Semmelweis Egyetem honlapján olvasható:

<https://semmelweis.hu/hirek/2020/09/16/tobb-helyszinen-emlekeztek-dr-peto-andrasra/>

Hegyvidék díszpolgára posztumusz kitüntetésben részesült dr. Szabó Zoltán

Dr. Szabó Zoltán a hazai szívsebészet nemzetközi híró professzora volt, nevéhez fűződik az első hazai sikeres szívtranszplantáció elvégzése is. Munkásságáért a XII. kerület önkormányzata a Hegyvidék díszpolgára posztumusz kitüntetésében részesítette. Dr. Merkely Béla, a Semmelweis Egyetem rektora az ünnepségen mondott beszédében mestereként és mentoraként emlékezett meg a Városmajori Szív- és Érgyógyászati Klinika egykori igazgatójáról, aki az egyetem rektorhelyetteseként és dékánjaként is dolgozott.

Fotó: Kovács Attila - Semmelweis Egyetem

intézete számára, annak értékeit és érdekeit a végéig képviselte – mondta el a rektor, a Városmajori Szív- és Érgyógyászati Klinika jelenlegi igazgatója, aki szólt arról is: 29 évvel ezelőtt dr. Szabó Zoltán vette fel őt az intézményhez. – Alig volt olyan nap, amikor ne beszélünk volna egymással. Úgy tiszteltem, mintha az apám lett volna – de nemcsak én, a klinika valamennyi orvosa a tanítványának érezhette magát – hívta fel a figyelmet.

A rektor felidézte dr. Szabó Zoltán nemzetközi híró szívsebész munkásságának legfőbb eredményeit és az elismeréseket, amelyekben ezekért részesült: Balassa János-, Semmelweis Ignác-, Batthyány-Strattman- és Széchenyi-díjat is átvehetett; 2015-ben bekövetkezett halála miatt a Hegyvidék Díszpolgára kitüntető címet pedig posztumusz kaphatta meg. – Előttünk járt, példát mutatott. Most rajtunk a sor, utódokon, hogy az örökséget jól felhasználva folytassuk a munkát – tette hozzá dr. Merkely Béla. A MOM Kulturális Központ kupolatermében megrendezett ceremónián Pokorni Zoltán polgármestert **Honti Krisztina** alpolgármester képviselte, aki beszédében rámutatott: az erre hivatott grémium teljes egyetértésben döntött dr. Szabó Zoltán kitün-

Szabó Ádám

Kommunikációs és Rendezvényszervezési Igazgatóság

– Szeretett, de határozott vezető volt. Hallatlan munkabírása, innovatív, progresszív szemlélete, iskolateremtő tevékenysége egyedülállónak számított, és ez tette a magyar szívsebészet ikonikus alakjává. Rengeteg barátja volt, betegei is mindig felsőfokon szóltak gyógyító, empátikus személyiségéről. A klinika valós értelemben vett dolgozója, vagy ahogyan ő fogalmazott, mindenese volt. Ő volt a mindenki véleményét meghallgató és megfontoló professzor, a fiatalokat inspiráló tanár, a klinika korszerű infrastruktúráját megteremtő menedzser és a nehéz politikai időszakban kollégáit védő ember – emlékezett vissza méltatásában dr. **Merkely Béla** tanárára és mesterére, dr. **Szabó Zoltánra**, akinek Budapest Főváros XII. kerületi önkormányzata posztumusz ítélte oda a Hegyvidék Díszpolgára kitüntető címet.

Dr. Szabó Zoltán 1954-ben, Pécsen kezdte orvosi pályafutását **Kudász József** professzor tanítványaként. 1957-től a Városmajori Klinikán folytatta munkáját, ahol 1981-től 11 éven át igazgatóként is dolgozott. A Magyar Kardiológusok Társaságának kezdetől fogva, tanácsadó testületének 10 cikluson át, elnökségének – a Szívsebész Társaság elnökeként – 2 cikluson át volt tagja. – Olyan időszakban vezette a legnagyobb hazai szívsebészeti centrumot, amikor a sebészeti eljárások rohamos fejlődésével a vasfűgőny mögött bizony nehezen lehetett lépést tartani. Pontosan ezen nehézségek erőn felüli legyőzése jelentették Szabó professzor és munkatársai elévülhetetlen érdemeit, amelyeknek köszönhetően a 90-es évek elejére hazánkban is megvalósulhattak a legmodernebb szívsebészeti eljárások – mutatott rá a rektor, kiemelve: pályája betetőzéséül 1992-ben dr. Szabó Zoltán végezte el az első hazai szívatültetést.

Dr. Merkely Béla felidézte: olyan orvos volt, aki nemcsak betegei és kollégái, de az egész klinika útját is egyengette. – Mindig elsőként ért a Városmajori Klinikára reggel háromnegyed 6-kor, és utolsóként ment onnan haza. Az egyetem rektorhelyetteseként és az Általános Orvostudományi Kar dékánjaként is hűségesen dolgozott, komoly diplomáciai érzékével sok csatát megnyert

tetéséről. – Egy fantasztikus szellemi hagyatékot hagyott hátra, és az a nagyszerű, hogy sokan vannak, akik ezt a hagyatékot tovább tudják éltetni – fogalmazott beszédében az alpolgármester, aki dr. Merkely Béla mellett dr. Szabó Zoltán fiát, dr. Szabó Andrászt emelte ki, mint első számú örökös. Utóbbiról elmondta: személyesen is évtizedek óta ismeri, így maga is megtapasztalhatta szakmai tudását, de mindezt az is alátámasztja, hogy az Emberi Erőforrások Minisztériuma idén édesapja után őt is Batthyány-Strattman-díjban részesítette.

A Hegyvidék díszpolgára cím olyan magyar vagy külföldi személynek adományozható, aki Budapest főváros XII. kerületének gazdasági, társadalmi, tudományos, sport vagy művészeti életében maradandót alkotott; életművével, kiemelkedő munkásságával olyan országos vagy nemzetközi elismerést szerzett, amely hozzájárul Hegyvidék jó hírnevéhez. A kitüntetést dr. Szabó Zoltán özvegye, dr. **Szabó Zoltánné Richter Lenke**, valamint fia, dr. Szabó András vették át. A ceremónián **Gulyás Dénes** Kossuth- és Liszt Ferenc-díjas operaénekes adott rövid koncertet, és levetítették a Hegyvidék Televízió emlékező kisfilmjét is.

Jubileumi egyetemtörténeti kiállítás nyílt

Az egyetem első tanévének 250. évfordulója alkalmából nyílt kiállítás a Semmelweis Orvostörténeti Múzeumban Oktatás, hagyomány, innováció – A Semmelweis Egyetem 250 éve címmel.

Vas Dóra

Kommunikációs és Rendezvényszervezési Igazgatóság

– A kiállítás az embert helyezi a középpontba. Azokat az egyéniségeket mutatja be, akik tevékenysége fontos mérföldkő a Semmelweis Egyetem történetében – hangsúlyozta köszöntőjében dr. **Renner Zsuzsanna**, a Magyar Nemzeti Múzeum Semmelweis Orvostörténeti Múzeum, Könyvtár és Adattár megbízott igazgatója.

Varga Benedek, a Magyar Nemzeti Múzeum főigazgatója kiemelte: a kiállítás célja a magyar orvostörténeti emlékek bemutatásán túl az orvostudomány teljesítményének felmutatása a nagyközönség számára. – Büszkék lehetünk arra, hogy a magyar orvoslás szellemi-kulturális teljesítménye vetekszik bármely más kulturális ágazatával – mutatott rá a főigazgató.

Az innováció, ami ennek a kiállításnak is mozgatórugója, szerves része az egyetem 250 éves történetének – emlékeztetett a kiállítást megnyitó beszédében dr. **Hermann Péter** oktatási rektorhelyettes, aki hangsúlyozta: a kiállítás méltón emlékezik meg az elmúlt 250 évről. Egyetemi létünk köszön vissza minden tárlóból, így nagyjaink életútja mellett a ma is aktív professzorok munkáját is nyomon követhetik a látogatók – mutatott rá.

Számos relikvia és dokumentum idézi fel az egyetem nagyjainak alakját. Filmek és digitális eszközök segítségével megismerkedhetnek a látogatók Semmelweis Ignác életpályájával, és megtanulható, hogyan kell alaposan kezét mosni. Érintőképernyős platformokkal tanulmányozható néhány, mind hazai, mind nemzetközi szempontból meghatározó, az egyetem falai között született kutatási eredmény.

Intézménytörténeti tárgyak, így a **Than Mór** festőművész által

tervezett heroldruha, a rektori jogar (*pedum*) és az egyetem *Magna Chartája*, **Mária Terézia** oklevele is látható. Az orvostörténeti eszközök, neves oktatókhoz kapcsolódó relikviák között helyet kapott egy röntgengép a 20. század elejéről, az orvosi kar osztályozási könyve Semmelweis Ignác nevével, **Lenhossék József** *ikerszörny* preparátuma, Hőgyes Endre állatkísérletekhez tervezett nyúlpadja, **Tauffer Vilmos** szigorlati urnája és **Arányi Lajos** boncolási jegyzőkönyve is.

Az alkotói csapatban kurátorként dr. **Szabó Katalin**, az MNM Semmelweis Orvostörténeti Múzeum főmuzeológusa, társkurátorként dr. **Molnár László**, a Semmelweis Egyetem Központi Levéltárának igazgatója működött közre.

A tárlat 2020. szeptember 26-tól 2021. június 30-ig tekinthető meg.

40 tablón mutatkozik be a 250 éves egyetem

Az egyetem történetét, oktató, gyógyító és tudományos tevékenységét mutatja be a 2-es, 3-as és 4-es metró szerelvényein szeptembertől látható MetrőArt kiállítás.

Dobozi Pálma Kommunikációs és Rendezvényszervezési Igazgatóság

Miként szerezték meg oklevelüket az első orvosnők, honnan erednek az egyetemi ünnepeken ma is használt méltóságjelvények, mi az a kénégnybódítás és milyen műtéti eljárásokat vezettek be hazánkban először a Semmelweis Egyetemen? – számos más mellett ezekre a kérdésekre is választ ad az egyetem 250. tanéve alkalmából megnyílt MetrőArt kiállítás, amely fotókkal illusztrált tablón ismerteti meg a metró utazókkal a Semmelweis Egyetemet.

A tablók bemutatják a kezdeteket, így azt, hogy miként rendelkezett **Mária Terézia** 1769. november 7-én az orvoskar elindításáról. Megismerhetik az érdeklődők a különleges, ma is használt egyetemi méltóságjelvényeket, melyek a története a közepkorig nyúlik vissza. A plakátok érintik azokat a műtéti módszereket, orvos-egészségtudományi eljárásokat is, amelyek Magyarországon a Semmelweis Egyetemről indultak el – az elsőként végrehajtott altatásos műtéttől az oltási rendszeren át szervátültetésig.

A kiállítás a történelmi érdekességek és az egyetemhez köthető korszakalkotó tudósok mellett kitér az egyetem jelenére is, külön tábla szól az egyes karokról, a megújult orvosképzésről, a jövőt jelentő kutatás-fejlesztési és innovációs tevékenységről, a gyógyításban használt korszerű technológiákról, az ikonikus épületekről, a rangsorokban elfoglalt előkelő helyezésekről.

Az elmúlt tizenöt évben, a Promix Zrt. kezdeményezésében, **Pető Zsolt** szervezésében és **Kirschner Péter** szerkesztő közreműködésével honosodott meg a Metrő szerelvények belsejében elhelyezett, kulturális tartalmakat hordozó kiállítás, a Metrő Galéria.

A cikk teljes terjedelemben a Semmelweis Egyetem honlapján olvasható:

<https://semmelweis.hu/hirek/2020/09/21/kiallitas-nyilt-a-250-eves-semmelweis-egyetem-rol-a-metroszerelvényeken/>

Elhunyt dr. Schuler Dezső

Dr. Schuler Dezső egyetemi tanár, a Semmelweis Egyetem II. Sz. Gyermekgyógyászati Klinikájának emeritus professzora 2020. szeptember 9-én, életének 93. évében elhunyt. Dr. Schuler Dezsőt az egyetem saját halottjának tekinti.

II. Sz. Gyermekgyógyászati Klinika

Dr. **Schuler Dezső** közvetlenül a II. világháború után kezdte meg orvosi tanulmányait. Hatvanhat évig volt a Tűzoltó utcai Gyermekklinika munkatársa; 1954-ben dr. **Petényi Géza** akadémikus vezetése alatt kezdte tudományos pályafutását. Dr. Schuler Dezsőt 1975-ben nevezték ki az akkori Semmelweis Orvostudományi Egyetem (SOTE) egyetemi tanárává, 1976 és 1994 között a SOTE II. Sz. Gyermekgyógyászati Klinika igazgatója. 1976 és 1997 között az Országos Csecsemő- és Gyermekegészségügyi Intézet főigazgatója. Az 1980-as években a Nemzetközi Gyermekonkológiai Társaság (SIOP) elnöke volt.

Dr. Schuler Dezső 1971-ben alapította meg az országos hatáskörű Magyar Gyermekonkológiai Hálózatot, gyógyítóközpontokkal Szombathelyen, Pécsen, Szegeden, Debrecenben, Miskolcon és Budapesten. 1973-ban hozta létre az Országos Gyermektumor Regisztert. A következőkben tőle idézünk:

Amikor még tanársegéd voltam, a leukémiával szemben tehetetlenek voltunk, mindenki meghalt, semmit nem lehetett csinálni. Nem bírtam elviselni, hogy minden betegnek meg kellett halnia. Ezt elfogadhatatlannak tartottam. Mindig vannak újabb gyógymódok, gyógyszerek, módszerek. Arra gondoltam, harcolni kell, mert csata nélkül nincs siker! Rengeteg csatát elveszítettem, eleinte nagyon sokat, később egyre kevesebbet. Azután megjelentek az első leukémia elleni gyógyszerek, és elkezdtem ezekkel gyógyítani a gyerekeket. Petényi professzor nagyon türelmes volt, hagyta, hogy próbálkozzam. Sosem felejttem az első meggyógyult leukémiás gyereket – 1966-ban történt, hihetetlen érzés volt. Attól kezdve gyógyultak a gyerekek, a különböző gyógyszerekkel sikerült elérni először a 80, majd a 94 százalékos gyógyulási arányt.

1989-ben a Semmelweis Egyetem II. számú Tűzoltó utcai Gyermekklinika igazgatójaként alapította az Őrzők Alapítványt. Szakmai munkásságát egyebek közt Bókay János-emlékéremmel (1979), Batthyány-Strattmann László-díjjal (1994), Fényes Elek-emlékéremmel (1998), Sanofi-életműdíjjal (2004), Eötvös József-koszorúval (2005) és Széchenyi-díjjal (2008) ismerték el.

Ezekben az amúgy is nehéz napokban valamennyiünkre fájdalmas gyászként nehezedik hiánya. Emlékét megőrizzük. Nyugodjon békében.

Elhunyt dr. Simon Tamás

Dr. Simon Tamás, a Semmelweis Egyetem professor emeritusa, nyugalmazott egyetemi tanár, a Magyar Rákellenes Liga volt elnöke hosszú, méltósággal viselt betegség után, életének 83. évében, 2020. szeptember 28-án reggel elhunyt.

Dr. Forrai Judit,
Semmelweis Egyetem
Népegészségtani Intézet

Dr. Simon Tamás ugyan vegyipari technikumban végzett 1956-ban, de egyértelmű volt, hogy az orvosi egyetemre megy, tanulmányait 1963-ban fejezte be. A BOTE, majd új néven SOTE Egészségügyi Szervezési Intézetébe került, végigjárva a teljes ívet az egyetemi ranglétrán. Gyermekorvosi és társadalomorvosi szakvizsgával, valamint kandidátusi (PhD) fokozattal rendelkezve elkötele-

zett élharcosa volt az egészségnevelésnek.

Az 1980-as évek végén a HIV/AIDS pandémia megelőzésében kezdtünk el közösen tevékenykedni, amikor 1989-ben az Intézetbe kerültem az Ő segítségével. Ketten alapítottuk a Szex Edukációs Alapítványt, majd megalapította az Ifjúsági Kortárs Oktató mozgalmat és meghonosította a kortársoktatást.

Remek oktató volt, didaktikailag érthető, világos megfogalmazásban adta át tudásanyagát. Az egyetem több karán is előadott, szorgalmazta, szervezte a Testnevelési és Sporttudományi Karon az Egészségtan tanári szakot dr. **Mohácsy Lajossal**. 1964 és 1985 között tudományos munkatárs az Országos Kardiológiai Intézet gyermekosztályán.

Dr. Schultheisz Emil nyugdíjba vonulását követően 1992-1997 között a Népegészségtani Intézet igazgatója. 2007-től a Semmelweis Egyetem professor emeritusa.

Sokoldalú szakmapolitikai tevékenységet folytatott, nemzetközi társaságok tagja volt.

Aktív, tette kész modern oktató volt, az akkor még nem divatos csokornyakkendőjével, lendületes szervező. Feltérképezte és bejárta hallgatóival egész Magyarországot. Mozgalmas és munkás élete hozzájárult az ifjúság egészségmegőrzéséhez, elkötelezett híve és motorja volt a primer prevenciónak, amelynek tudjuk, nem azonnal van eredménye; *aki fát ültet, jövőt tervez*. Türelmes és kitartással oktatott és szervezett. Beérik az ültetése!

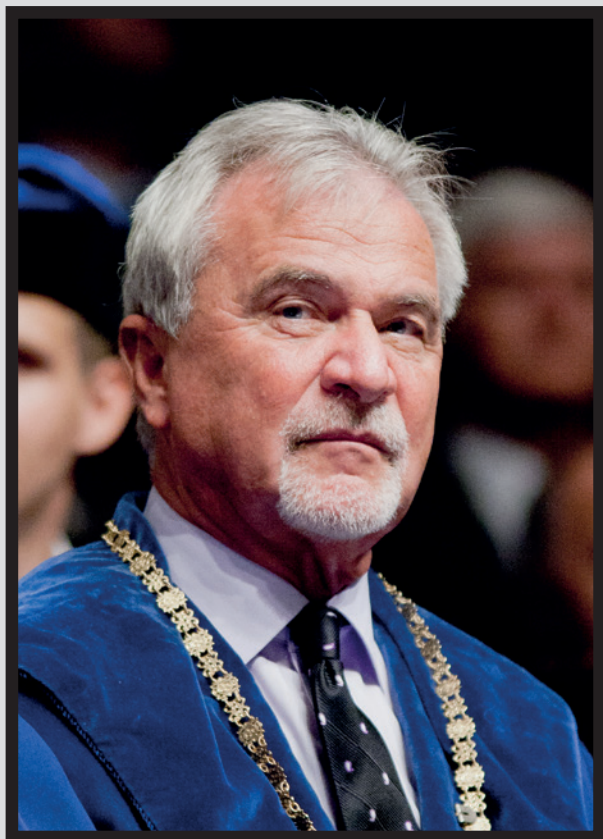
A dr. **Forrai Judit** által írt nekrológ teljes terjedelmében a Semmelweis Egyetem honlapján olvasható:

<https://semmelweis.hu/hirek/2020/09/30/elhunyt-dr-simon-tamas/>

Elhunyt dr. Fejérdy Pál professor emeritus

Életének 75. évében, 2020. október 18-án elhunyt dr. Fejérdy Pál, a Fogpótlástani Klinika professor emeritusa, az egyetem korábbi rektorhelyettese, a Fogorvostudományi Kar egykori dékánja. Dr. Fejérdy Pál 2013 januárjától 2020 februárjáig a Semmelweis Egyetem újság szerkesztőbizottságának elnöke volt, 2020 februárjától pedig a lap tiszteletbeli elnöke címet viselte.

*„Aki megvall engem az emberek előtt,
én is megvallom Atyám előtt.”*

Mt 10, 32.

Dr. Hermann Péter
oktatási rektorhelyettes, a Fogpótlástani Klinika igazgatója

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy 2020. október 18-án, életének 75. évében hosszú, méltósággal viselt küzdelem után, dr. Fejérdy Pál egyetemi tanár itt hagyott minket.

Dr. Fejérdy Pál a Semmelweis Egyetem Fogorvostudományi Karán szerzett fogorvos doktori diplomát 1969-ben. Végzés után közvetlenül a Fogpótlástani Klinika munkatársa lett, melynek 11 évig volt igazgatója. Nemcsak a kar, hanem az egész magyar fogorvostársadalom meghatározó személyisége volt, aki mind szakmai, mind pedig szakmapolitikai kérdé-

sekben felkészültségével megkerülhetetlen szereplője volt a hozott döntések előkészítésének, megvalósításának és magas szintű kivitelezésének. Fiatalon megalkotta a részleges foghiányok protetikai osztályozását, ami a mai napig a legfontosabb útmutató a fogorvosok számára a fogpótlások tervezésekor. Megszervezte 1986 és 1989 között, illetve 2003-2004-ben a hazai felnőtt lakosság szájüregi egészségi állapotának felmérését, amely egyrészt a WHO adott szakterületének hivatalos magyar adatait adta, másrészt segítségül szolgált a döntéshozók számára népegészségügyi programok felállításához.

A Fogorvostudományi Kar életében dr. Fejérdy Pál töltött a legtöbb időt magas vezetői beosztásban, 21 éven keresztül volt vezető tisztségviselő valamilyen egyetemi grémiumban. Hat évig volt dékánhelyettes, kilenc évig dékán, hat évig rektorhelyettes, évtizedeken keresztül képviselte a Fogorvostudományi Kart az Egyetemi Tanácsban, később a Szenátusban.

Megszervezte a Semmelweis Egyetemen a szak- és továbbképzés rendszerét, amely az egész országban a társegyetemek számára is modellként szolgált.

Hosszú évekig volt a Szakmai Kollégium Fog- és Szájbetegségek Tagozatának elnöke, 2005 és 2019 között a fogorvosi szakma tudományos folyóiratának, a Fogorvosi Szemlének főszerkesztője.

Hitvallása mindig a fejlesztés volt, kérelhetetlenül szeretett volna olyan dolgokat megvalósítani, amely a működő rendszert jobbá teszi, így a Fogpótlástani Klinikán 1989-ben – az egész egyetemen elsőként – megszervezte a számítógépes hálózatot, a digitális betegnyilvántartási rendszert, amellyel messze megelőzve a korát tudta a Klinika a betegellátási adatokat dokumentálni.

Mély hite segítette abban, hogy mindenben a jót lássa, mindenkiben csak a segíteni akarást tételezze fel, mindig önzetlenül támogatta a rászorultakat.

Az Egyetem, a Fogorvostudományi Kar, a Fogpótlástani Klinika és az egész hazai fogorvostársadalom egy pótolhatatlan embert veszített el.

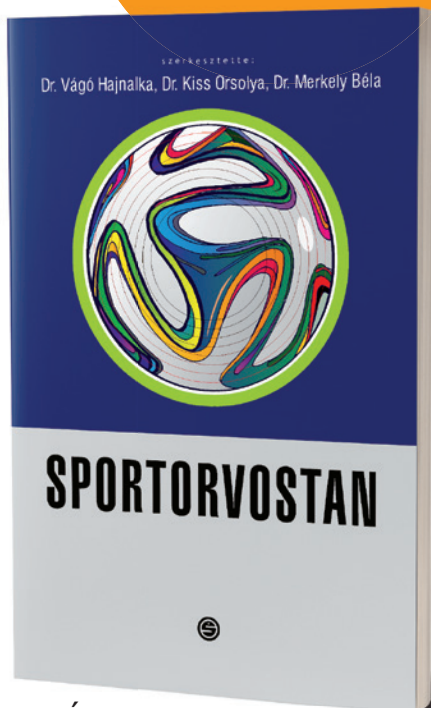
Megjelent!

Dr. Kiss Orsolya, Dr. Merkely Béla,
Dr. Vágó Hajnalka (szerk.)

SPORTORVOSTAN

„Ma már kevés csak
jól edzeni, jól játszani,
mögötte kell, hogy rengeteg
tudomány is álljon.”

Benedek Tibor

■ Ára: 3400 Ft

„Sport nélkül elképzelhetetlen életünk, még akkor is, ha csak valaki sakkozik vagy horgászik. A mozgás, a verseny, a megmérettetés az életünk része. Hiszen boldogsághormonokat generál, és szebbé, egészségesebbé teszi életünket és testünket. A mozgás veleszületett az emberrel, ebben a jegyzetben erről lesz szó. Hogyan mozogj, hogyan érij el minél jobb teljesítményt az egészséged megóvásához.

Próbálunk téged rávezetni a mindennapi hibákra, melyeket ki lehet védeni a megelőzéssel, a legális teljesítménycsökkenéssel és a siker örömeinek megélésével és elfogadásával. Tesszük ezt úgy, hogy az orvostudomány alapjain túl vagytok és építünk Nálátok erre a tudásanyagra. Színesítjük nektek a nehéz kardiológiai, élettani, kórtani és anatómiai ismereteket, melyek összefoglalóan szintetizálva használhatók a sport világában, a sportorvoslásban. Bízunk abban, hogy meglátjátok azt a multidiszciplináris tudáshalmazt, amit adunk nektek. Tesszük ezt azért, hogy bármelyikőtök is választja a sportorvosi szakmát, ráérezzen arra, micsoda öröm a siker részesének lenni.”

Dr. Soós Ágnes
főigazgató főorvos

Országos Sportegészségügyi Intézet

Semmelweis Kiadó

1089 Budapest, Nagyvárad tér 4.

www.semmelweiskiado.hu

■ LEGENDUS KÖNYVESBOLT

1089 Budapest, Nagyvárad tér 4. Tel.: 210-4408, 459-1500/56353

E-mail: info@semmelweiskiado.hu

Közös nyelvünk a könyv!

E-könyveinket keresse a honlapunkon: <https://www.semmelweiskiado.hu/termekek/e-konyvek>